

**KUUSALU VALLA
NOORSOOTÖÖ KVALITEEDI HINDAMINE**

SISUKORD

MEETODID JA ANALÜÜS	4
Hindamismudel	4
Mudeliga hinnatavad eesmärgid.....	4
Hindamisprotsess	5
Tulemused	5
HINDAMISE KOKKUVÕTE	7
Eesmärk 1. Noortele on loodud mitmekülgset mitteformaalse õppimise võimalused	7
Eesmärk 2 Noortele on loodud võimalused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks.....	10
Eesmärk 3. Noortele on loodud tingimused noorteinfo, ennetamis- ja nõustamistegevuste kättesaamiseks.....	11
Eesmärk 4. Kvaliteetseks noorsootööks on loodud vajalik keskkond.....	14
TUGEVUSED JA ARENGUVAJADUSED	18
Eesmärk 1: Noortele on loodud mitmekülgset mitteformaalse õppimise võimalused	18
Eesmärk 2: Noortele on loodud võimalused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks	19
Eesmärk 3: Noortele on loodud tingimused noorteinfo, ennetamis- ja nõustamistegevuste kättesaamiseks.....	19
Eesmärk 4: Kvaliteetseks noorsootööks on loodud vajalik keskkond.....	20
KÜSITLUSTE ANALÜÜS	22
7-12 aastased noored	22
13-26 aastased noored	25
Noorsootöötajad	33
Noorteühendused	39
KOKKUVÕTE	45
Lisa 1 Kuusalu Kunstide Kooli ühine vastus.....	46
Lisa 2 Kuusalu KOV hetkeolukorra kirjeldus 2017	48
Lisa 3 KTG (Kuusalu, Loksa, Vihula) hetkeolukorra kirjeldus 2017	49
Lisa 4 KTG (Kuusalu, Loksa, Vihula) Visioon ja Strateegilised eesmärgid	51

SISSEJUHATUS

Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lg 1 on kohaliku omavalitsuse üheks ülesandeks korraldada noorsootööd ning vastavalt noorsootöö seadusele on kohaliku omavalitsuse volikogu ülesandeks määrata noorsootöö prioriteetid oma haldusterritooriumil ja sätestada nende saavutamiseks vajalikud ülesanded valla või linna arengukavas.

Käesolev noorsootöö kvaliteedi hindamine viidi läbi Kuusalu vallas. Kvaliteedi hindamise läbiviimiseks moodustati sisehindamis meeskond

Liikmed: Krista Allik – noorsootöö koordinaator
Heleri Paiste – noorsootöötaja
Saima Kallionsivu – Kuusalu Keskkooli huvijuht
Ene Liivand – Kolga Kooli huvijuht
Anu Kirsman – haridus- ja lastekaitse spetsialist
Laura Meigas – noorte esindaja
Reelika Tammekivi – noorte esindaja

Noorsootöö kvaliteedi hindamise eesmärk on saada hea ülevaade hetkel vallas toimuvast noorsootööst ning see on aluseks valla noorsootöö kvaliteetseks korraldamiseks.

Kvaliteedi hindamine on ka üks vajalik eeldus seoses riikliku huvitegevuse rahastamisega.

Kuusalu valla noorsootöö kvaliteedi hindamise protsess koosnes järgmistest etappidest:

1. Hindamismeeskonna moodustamine
2. Andmete kogumine – küsitlused koolides ja veebis
3. Enesehindamise läbiviimine
4. Välishindamise läbiviimine
5. Hindamistest kokkuvõtete tegemine ja parendusettepanekute tegemine

Hindamise lähtealuseks on Eesti Noorsootöö Keskuse poolt väljatöötatud hindamismudel¹. Noorsootöö kvaliteedi hindamine Kuusalu vallas toimus kahes etapis: enesehindamine ja välishindamine. Enesehindamise puhul hindasid valla noorsootöö osapooled ise noorsootöö kvaliteeti, välishindamise puhul toimus see väliste ekspertide abil.

Enesehindamise protsessi juhtisid enesehindamismeeskonna liikmed, kaasates sellesse oma piirkonnas olulisi noorsootööga tegelevaid asutusi (noortekeskused, koolid, huvikoolid, spordiklubid, MTÜD jne).

Kuusalu valla välishindamist teostasid:

1. Ülle Roomets – TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia huvihariduse assistent
2. Silvi Laidro – Pühalepa valla Kultuuri- ja Noortekeskus, noorsootöö spetsialist

---

¹ Noorsootöö kvaliteedi hindamismudeli on välja töötanud ENTK koostöös Ernst & Young Baltic AS-ga ning koos noortevaldkonna partneritega 2010. aastal. Noorsootöö kvaliteedi hindamismudel on töövahend kohalikele omavalitsusele, mille abil saab kaardistada noorsootöö tugevusi ja arendamist vajavaid valdkondi, tulemuste põhjal planeerida edasist arengut ning jälgida edusamme.

MEETODID JA ANALÜÜS

Hindamismudel

ENTK poolt väljatöötatud Noorsootöö kvaliteedi hindamismudel on töövahend kohalikule omavalitsusele, mille abil saab kaardistada noorsootöö tugevusi ja arendamist vajavaid valdkondi, tulemuste põhjal planeerida edasist arengut ning jälgida edusamme. Noorsootöö kvaliteedimudel aitab kaardistada kohalikul omavalitsusel noorsootöö hetkeseisu ja teadvustada parendusvajadused, annab tagasisidet noorsootöö tegijatele, tõstab teadlikkust noorsootöö valdkonna olulisusest, seab ühise standardi noorsootöö kvaliteedile, aitab tunnustada tegijaid, võimaldab kohalikel omavalitsustel vahetada kogemusi ning annab riigile tervikpildi tehtavast noorsootööst üle Eesti. Noorsootöö kvaliteedi hindamise käigus võrreldakse KOVis tehtavat noorsootööd nn hea praktikaga, mis kajastub hindamismudelis. Hindamismudel on üles ehitatud eesmärkide ja alaeesmärkide kaupa:

Mudeliga hinnatakse nelja põhilist eesmärki, iga eesmärgi all on täpsustavad alaeesmärgid ning 14 tulemusindikaatorit, millega mõõdetakse alaeesmärkide saavutamist.

Indikaatorite täitmine või mittetäitmine annab hea ülevaate arenguvajadustest

Enesehindajad ja välishindajad hindasid alaeesmärkide indikaatoreid skaalal 1-4

1 – KOV territooriumil tehtav noorsootöö ei vasta kirjeldatud olukorrale

2 – KOV territooriumil tehtav noorsootöö vastab kirjeldatud olukorrale osaliselt (st täidetud on mõned kriteeriumid)

3 – KOV territooriumil tehtav noorsootöö vastab kirjeldatud olukorrale suures osas (st vastab enamikele tingimustele)

4 – KOV territooriumil tehtav noorsootöö vastab täielikult kirjeldatud olukorrale

Lisaks on mudelis kasutusel

Mudeliga hinnatavad eesmärgid

Eesmärk 1: Noortele on loodud mitmekülgsed mitteformaalse õppimise võimalused

Alaeesmärgid:

- ✓ Noortele on loodud mitmekülgsed võimalused noorsootöös osalemiseks
- ✓ Noortele on tagatud mitmekülgsed võimalused ettevõtlikkuse suurendamiseks
- ✓ Soodustatakse noorte kodanikuteadlikkuse suurendamist, kodanikukasvatuse tõhustamist ja mitme kultuurilisuse väärtustamist
- ✓ Tunnustatakse ja arvestatakse õpikogemust ning –tulemusi

Eesmärk 2: Noortele on loodud võimalused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks

Alaeesmärgid:

- ✓ Soodustatakse noorte osalus kogemuse saamist
- ✓ Soodustatakse noorte kodanikualgatust

Eesmärk 3: Noortele on loodud tingimused noorteinfo, ennetamis- ja nõustamistegevuste kättesaamiseks

Alaeesmärgid:

- ✓ Noortele võimaldatakse kvaliteetset nõustamisteenust
- ✓ Noortele suunatud info on kättesaadav
- ✓ Ennetustegevus ja tugi probleemidega toimetulekul on mitmekülgsed ning seda toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku

Eesmärk 4: Kvaliteetseks noorsootöök on loodud vajalik keskkond

Alaeesmärgid:

- ✓ Noorsootöö on prioriteedina sätestatud KOV ametlikus dokumentatsioonis
- ✓ KOV noorsootöö toimub kirjaliku tegevuskava alusel
- ✓ Noori kaasatakse otsuste tegemise protsessi
- ✓ Olemas on professionaalsed ja motiveeritud noorsootöötajad
- ✓ Noorsootööd pakkuvad asutused on noortele ligipääsetavad ja hästi varustatud
- ✓ Toimub kaasaegsete ja uuenduslike meetodite ja keskkondade rakendamine noorsootöös
- ✓ Regulaarselt uuritakse noorte vajadusi, huvisid ja rahulolu noorsootööga ning antakse ja kogutakse tagasisidet

Hindamisprotsess

Kuusalu valla noorsootöö sisehindamise protsess toimus mitmes etapis. Esiteks moodustati sisehindamismeeskond kuhu kaasati komisjoni liikmeina haridus- ja lastekaitse spetsialist, noorsootöötajad, koolide huvijuhid ja õpilasesinduse esindajad. Toimus sissejuhatav kogunemine 20. oktoober 2016, mille raames vaadati ühiselt üle ja kohandati lähtuvalt KOV eripärast küsitlus ankeete. Seejärel viidi läbi küsitlus Vihasoo Lasteade-Algkoolis, Kolga Koolis ja Kuusalu Keskkoolis ning google keskkonnas noorte, noorsootöötajate ja noorteorganisatsioonide seas. Viimasena toimus tulemuste analüüsimine ning konsensuskoosolek 23. novembril 2016.

Väliahindamine toimus 2.12.2016 Kuusalus. Enne väliahindamist tutvusid väliahindajad sisehindajate poolt saadetud infoga, Kuusalu valla noorsootööd puudutavate dokumentatsioonidega ja Kuusalu valla koolide ja huvikooli kodulehekülgede kaudu kättesaadava infoga. Väliahindamise käigus külastati Kuusalu Keskkooli, Kiiu noortetuba, tehti ringsõit Kiiul. Kohtumine valla esindajate ja sisehindamise teinute esindajatega toimus Kuusalu noortekeskuses. Kokkusaamistel osales väliahindaja Ülle Roomets, kes edastas kohalolnutele ka väliahindaja Silvi Laidro küsimused. Vastused saadeti Ülle poolt Silvile meilitsi. Kuna väliahindajate omavahelist kohtumist ei toimunud, edastati väliahindamise vormid mõlemalt väliahindajalt eraldi KOV-i esindajale.

Tulemused

Niimoodi kujunesid välja Kuusalu valla noorsootöö kvaliteedi hinded alaeesmärkide lõikes. Olemasoleva info põhjal fikseeriti alaeesmärkide hinded, millest kujunes lõpuks nn keskmine. Kuusalu valla keskmiseks hindeks kujunes koos enese- ja väliahindamisega 2,3. Alaeesmärgid näitavad noorsootöö hetkeolukorda ja parendustegevusi vajavaid teemasid. Kõige kõrgeimad keskmised hinded said „3,5“ alaeesmärk 3.3 Ennetustegevus ja tugi probleemidega toimetulekul on mitmekülgne ning seda toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku. „3,3“ alaeesmärgid 1.1 Noortele on loodud mitmekülgsed võimalused noorsootöös osalemiseks ja 2.2. Soodustatakse noorte kodanikualgatust. Kõige madalama keskmise hinde „1“ sai alaeesmärk 4.3 Noori kaasatakse otsusetegemise protsessi.

TULEMUSED ALAEESMÄRKIDE KAUPA

NR	ALAEESMÄRK	ENESEHINNANG	VÄLISHINNANG	TULEMUS	KESKMINE
1.1	Noortele on loodud mitmekülgset võimalust noorsootöös osalemiseks	3	3	4	3,3
1.2	Noortele on tagatud mitmekülgset võimalust ettevõtlikkuse suurendamiseks	2	2	1	1,7
1.3	Soodustatakse kodanikuteadlikkuse suurendamist, kodanikukasvatuse tõhustamist ja multikultuurilisuse väärtustamist	3	3	n/a*	3,0
1.4	Tunnustatakse ja arvestatakse õpikogemust ja -tulemusi	2	2	n/a	2,0
2.1	Soodustatakse noorte osalus kogemuse saamist	3	2	n/a	2,5
2.2	Soodustatakse noorte kodanikualgatust	3	3	4	3,3
3.1	Noortele võimaldatakse kvaliteetset nõustamisteenust	3	2	1	2,0
3.2	Noortele suunatud info on kättesaadav	1	2	2	1,7
3.3	Ennetustegevus ja tugi probleemidega toimetulekul on mitmekülgne ning seda toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku	3	4	n/a	3,5
4.1	Noorsootöö on prioriteedina sätestatud KOV ametlikus dokumentatsioonis	3	3	n/a	3,0
4.2	KOV noorsootöö toimub kirjaliku tegevuskava alusel	2	2	n/a	2,0
4.3	Noori kaasatakse otsustetegemise protsessi	1	1	n/a	1,0
4.4	Olemas on professionaalsed ja motiveeritud noorsootöötajad	2	2	1	1,7
4.5	Noorsootööd pakuvad asutused on noortele kättesaadavad ja hästi varustatud	3	2	2	2,3
4.6	Toimub kaasaegsete ja uuenduslike meetodite ja keskkondade rakendamine noorsootöös	2	2	n/a	2,0
4.7	Regulaarselt uuritakse noorte vajadusi, huvisid ja rahulolu noorsootöö teenustega ning antakse ja kogutakse tagasisidet	2	2	1	1,7
				Keskmine	2,3

TULEMUSED EESMÄRKIDE KAUPA

NR	EESMÄRK	HETKETASE	SIHTMÄRK
E1	Noortele on loodud mitmekülgset võimalust noorsootöös osalemiseks	2,5	4,0
E2	Noortele on loodud võimalused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks	3,2	4,0
E3	Noortele on loodud tingimused noorteinfo, ennetamis- ja nõustamistegevuste kättesaamiseks.	2,1	4,0
E4	Kvaliteetseks noorsootöökaks on loodud vajalik keskkond	1,9	4,0
Keskmine		2,4	

	Antud valdkonnas tehtav noorsootöö on kvaliteetne. Puuduvad olulised arendusvajadused.
	Antud valdkonnas tehtavas noorsootöös esinevad mõned arendusvajadused.
	Antud valdkonnas tehtav noorsootöö vajab kvaliteedi tõstmist olulisel määral

HINDAMISE KOKKUVÕTE

Eesmärk 1. Noortele on loodud mitmekülgsed mitteformaalse õppimise võimalused

Alaesmärk 1.1 Noortele on loodud mitmekülgsed võimalused noorsootöös osalemiseks

Tulemusindikaatorite täitmine

Huvihariduses ja -tegevuses osalevate noorte arv on kõrge (vähemalt 15% kõikidest noortest).	7-12. a	jah
	13-19. a	jah
	20-26. a	jah
Noorsootöös tervikuna osalevate noorte arv on kõrge (vähemalt 65%).	7-12. a	jah
	13-19. a	jah
	20-26. a	jah

1.1.1. Noortel on võimalus osaleda huvihariduses.

KOV territooriumil tegutseb Kuusalu Kunstide Kool, mis pakub võimalust osaleda muusika- ja kunstitundides ja Kuusalu Spordikeskus ning Kolga Tennisehall, kus on noortel võimalus osaleda erinevatel sporditreeningutel

1.1.2. Noortel on võimalus osaleda üldharidus- ja kutsekooli noorsootöös (huvitegevuses)

KOV-i üldhariduskoolides on noortel võimalik kõikides astmetes osaleda väga erinevates huvialaringides Kuusalu Keskkoolis 27 erinevat huvialaringi Kolga Koolis 12 ja Vihasoo Lasteaed Algkoolis 3 huviringi

1.1.3. Noortel on võimalus osaleda avatud noorsootöös

Kuusalu Vallas tegutseb 3 noortekeskust, mis on avatud 4 tundi päevas

1.1.4. Noortel on võimalus osaleda muudes KOV toetatud noorsootöö tegevustes/teenustes (laagrid, üritused, projektid jms)

Vallas toimuvad erinevad laagrid (s.h. Noortekeskuste päevalaagrid, erinevad noorteühenduste laagrid (noorkotkad, kodutütred, Noortevägi, T.O.R.E., MTÜ Lahemaa mereklubi, Ökokratt) Samuti korraldavad noortele suunatud laagreid erinevad külaseltsid.

1.1.5. Noorsootöö võimalused on loodud mitmekülgses valdkondades (nt muusika, kunst, loodus ja keskkond, tehnika, sport, üldkultuur, kodanikuharidus, rahvusvaheline koostöö)

Üldhariduskoolide juures on loodud võimalused mitmekülgses valdkondades, seda vanusegrupile 7-19 aastat. Vanusegrupile 19-26 täidetud osaliselt.

1.1.6. Noortele on loodud teadmiste ja oskuste proovilepaneku ning nende esitlemise võimalused (nt. võistlused, kontserdid, näitused, etendused, festivalid)

KOV toetab üldharidus koolide juures erinevaid enese proovilepanekut võimaldavaid ettevõtmisi.

1.1.7. Noortele on tagatud noorsootöös osalemiseks võrdsed võimalused (sh väiksemate võimalustega noortele)

KOV-is on võimalik väiksemate võimalustega noortel taotleda osalustasude korvamist ja transpordi toetust. Avatud Noortekeskuste tegevused on suunatud kõigile noortele. Kõikides noorsootöö asutustes ei ole loodud ligipääsu erivajadustega noortele.

Alaesmärk 1.2 Noortele on tagatud mitmekülgsed võimalused ettevõtlikkuse suurendamiseks

Tulemusindikaatori täitmine

Õpilasmalevas osalevate noorte arv on kõrge (vähemalt 10%)	13-19. a	ei
--	----------	----

1.2.1 Noortel on võimalus osaleda ettevõtlikkust soodustavates tegevustes

Kooliprogrammis on olemas ettevõtlusega seotud ained, majandus ring ja üks kord aastas korraldatakse koolide vahelist ettevõtluspäeva koos kohalike ettevõtetega.

Välishindajate tähelepanek

Enesehindamisvormis lähtutakse ettevõtlusest. Ettevõtlikkus (valmisolek midagi ise ära teha) väljendub ka Õpilasesinduse poolt korraldatavates sündmustes (hindaja nägi kooli jõulupeo tarbeks korraldatud küpsetiste müüki, milles avaldub samuti valmidus midagi olukorra parandamiseks ette võtta - ettevõtlikkus). Kohtumisel valla esindajatega räägiti ka plaanist luua noorteprojektide toetusprogramm.

1.2.2. Õpilasmalevas osalevate noorte arv on kõrge (vähemalt 10%)

Õpilasmalevaid ei ole aastaid toimunud. Plaanis on korraldada 2017. aastal. Varasematel aastatel on toimunud töö- ja puhkelaager. Noorte huvi selle vastu on olnud kõrge.

Alaesmärk 1.3 Soodustatakse noorte kodanikuteadlikkuse suurendamist, kodanikukasvatuse tõhustamist ja mitmekultuurilisuse väärtustamist

1.3.1 Toetatakse noorte kodanikukasvatusliku sisuga tegevusi (programmid, koolitused, seminarid, õppevahendid jne)

Vahendatakse infot koolituste ja seminaride kohta. Samuti osalevad noored üldhariduskoolide kaudu erinevatel kodanikukasvatuslikel programmidel näit: Sagadi mõisa loodusprogramm. Samuti võimaldavad vallas tegutsevad noorteühendused s.h. MTÜ Juminda Poolsaare Selts (noorte merepäästjate laager), Noored Kotkad ja Kodutütred organisatsioon (erinevad laagrid) noorte kodanikukasvatusliku tegevusi.

1.3.2 Noortel võimaldatakse osaleda rahvusvahelistel noorteseminaridel, noortekohtumistel, koolitustel, konverentsidel, õpilasvahetuse programmides ja/või laagrites, mis on seotud noorsootöö väärtuste ja põhimõtetega ning mis põhinevad noort aktiivseks kodanikuks kujundamise raamistikul ja/või mitmekultuursuse väärtustamisel.

Valla üldhariduskoolide kaudu võimaldatakse noortel osaleda erinevates rahvusvahelistes projektides.

1.3.3 Noortele võimaldatakse teha vabatahtlikku tööd kohalikul tasandil

Noored on kaasatud näit. KOV mänguväljakute korrashoiu tööde juurde ja samuti on neid kaasatud kohalike MTÜ-te poolt (Näit. Kolga silla ja Kolga Rahvamaja korrastustööd)

1.3.4 Noortele võimaldatakse vabatahtliku töö tegemist rahvusvahelisel tasandil

1.3.5 Teiste riikide noortele on loodud võimalused teha vabatahtlikku tööd KOV asutustes (nt EVT – Euroopa Vabatahtlik Teenistus)

Kuusalu Keskkool on kaasanud oma tegevusse EVT vabatahtliku, kes teeb koostööd ka Kuusalu Noortekeskusega.

Välishindaja tähelepanek

Rahvusvahelistes noortevahetustes võimalik osaleda õpilastel, kes tublid/andekad muuskas või/ja spordis. EVT vabatahtlik kooli juures, kirjeldustest jäi mulje, et talle ei ole leitud kõiki osapooli rahuldavat rakendust.

Alaesmärk 1.4 Tunnustatakse ja arvestatakse õpikogemust ning –tulemusi

1.4.1 Eksisteerib läbimõeldud kord noorte mitteformaalse õppimise (sh vabatahtliku tööga saadud) kogemuse ja tulemuste tunnustamiseks

Hetkel läbimõeldud korda noorte mitteformaalse õppimise (sh. vabatahtliku tööga saadud) kogemuse ja tulemuste tunnustamiseks ei eksisteeri. Jooksvalt tunnustatakse noori koolisiselt. Kooli väliselt on noortele väljastatud Level up projekti raames noortepassid (11-le noorele) ja tulevikus soovitakse seda veelgi jätkata. Samuti korraldab Kuusalu Noortekeskus tublimate noorte tunnustamiseks aastalõpu ürituse.

1.4.2 Toimib koostöö formaalse ja mitteformaalse õppe vahel, sh arvestatakse mitteformaalse õppe õpitulemustega formaalhariduses

Koostöö toimib vähesel määral läbi üldhariduskoolide projektide, samuti arvestavad seda teatud aine õpetajad. Näit. Kolga Kooli muusikaõpetaja arvestab õpilase hindamisel tema osalust Huvikooli õpingutes.

Eesmärk 2 Noortele on loodud võimalused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks

Alaesmärk 2.1 Soodustatakse noorte osaluskogemuse saamist

2.1.1 Toimivad noorte osaluse põhimõtetele (valitud noorte poolt, koosneb eri vanuserühmadesse kuuluvatest noortest, osaleb KOV otsustusprotsessis, esindab noorte huve) vastavad osaluskogud

Kuusalu vallas hetkel noortevolikogu puudub ja noori aktiivselt valla tasandil otsuste tegemisse ei kaasata.

2.1.2 Üldharidus- ja kutsekoolides tegutsevad õpilasesindused

Üldhariduskoolides tegutsevad aktiivselt õpilasesindused.

2.1.3 Ette on nähtud rahaline toetus õpilasesindustele ja osaluskogudele

Rahalisi toetusi ei ole õpilasesindustele ja osaluskogudele ette nähtud.

2.1.4 Ette on nähtud mitterahaline toetus õpilasesindustele ja osaluskogudele

Õpilasesindustele võimaldatakse ruume, nõustamist ja vajadusel koolitusi

2.1.5 KOV toetab oma noorte osalust maakondliku ja riikliku taseme noortekogudes

Maakondlikes ja riiklikes osaluskogudes osalemist võimaldavad üldhariduskoolid (Õpilasesinduste Liidu ühisüritused) ja Kuusalu Avatud Noortekeskused. (Arvamusfestival ja Harjumaa osaluskohvik).

Alaeesmärk 2.2 Soodustatakse noorte kodanikualgatust

Tulemusindikaatorite täitmine

Noorte osalus noorteühingutes, noorteorganisatsioonides ja õpilasesinduses on vähemalt 5%	7-12. a	jah
	13-19. a	jah
	20-26. a	jah
Noorte teadlikkus noorteühingutest ja noorteorganisatsioonidest on kõrge (vähemalt 15% noortest on teadlikud)	7-12. a	jah
	13-19. a	jah
	20-26. a	jah
Noorteühenduste tagasiside koostööle KOV-ga on hea (vähemalt 80% noorteühendustest hindavad koostööd heaks)	Noorte-ühendused	jah

2.2.1 Noorte kodanikualgatuse rahaliseks toetamiseks on loodud mehhanism ning seda rakendatakse

Noorte kodanikualgatamise rahaliseks toetamiseks mehhanism puudub.

2.2.2 Noorte kodanikualgatusi toetatakse mitterahaliste vahenditega

Noorte omaalgatust toetatakse ruumide võimaldamisega erinevates valla asutustes, võimaldatakse transport ja tasutakse koolitajate kulud. Samuti pakutakse selle teemalist nõustamist üldhariduskoolides ja Avatud Noortekeskustes.

Eesmärk 3. Noortele on loodud tingimused noorteinfo, ennetamis- ja nõustamistegevuste kättesaamiseks

Alaeesmärk 3.1 Noortele võimaldatakse kvaliteetset nõustamisteenust

Tulemusindikaatorite täitmine

Noorte rahulolu nõustamisteenuse kvaliteediga on suur (vähemalt 90% on rahul)	7-12. a	jah
	13-19. a	ei
	20-26. a	ei
Noorte rahulolu nõustamisteenuse kättesaadavusega on suur (vähemalt 90% on rahul)	7-12. a	
	13-19. a	ei
	20-26. a	ei

3.1.1 Noortele pakutakse nõustamisteenuseid (sh õpinõustamine, karjäärinõustamine, karjääriteenuste programmid jt). Võimaluse puudumisel on KOV-l selged kokkulepped ja koostöö teiste KOV-de, riigi-, era- või kolmanda sektoriga, mis tagavad omavalitsuse noortele kvaliteetse juurdepääsu nõustamisteenustele

Koostööd tehakse Rajaleidjaga ja Töötukassaga. Üldhariduskoolides toimub kärjääriinfo. Igapäevane nõustamine toimub ka Avatud Noortekeskuses. Koolis on toimiv tugikeskus.

3.1.2 Noortele pakutav nõustamisteenus vastab teenusstandardile

Noortele pakutav nõustamisteenus vastab teenusstandardile

Alaeesmärk 3.2 Noortele suunatud info on kättesaadav

Tulemusindikaatori täitmine

Noorte rahulolu teabe kättesaadavusega on suur (vähemalt 90% on rahul)	7-12. a	jah
	13-19. a	ei
	20-26. a	ei

3.2.1 Noorteinfo levitamiseks kasutatakse mitmekülgseid teabekanaleid, sh internetikeskkonnas (nt infolistid, infolevitamisvõrgustik (sh need, kuhu kuuluvad ka koolinoorte esindajad), infomessid, infopäevad jt), mille kaudu on tagatud info levik noorte eri sihtrühmadele

Noorteinfo levitamiseks kasutatakse mitmekülgseid teabekanaleid sh. valla koduleht, koolide kodulehed, avatud noortekeskuste Facebooki lehed. Infomesse ei ole korraldatud. Teavituspäevad on toimunud üldhariduskoolides.

3.2.2 Noorteinfo levitamiseks kasutatakse mitmekülgseid teabekanaleid, sh internetikeskkonnas (nt infolistid, infolevitamisvõrgustik (sh need, kuhu kuuluvad ka koolinoorte esindajad), infomessid, infopäevad jt), mille kaudu on tagatud info levik noorte eri sihtrühmadele

Noorteinfo teenus on laialivalgud

3.2.3 Noori teavitatakse info, nõustamise ja juhendamise olemusest ja kättesaadavusest (nt koolitused noortele, kooli ja avatud noortekeskuste külastused, mobiilne noorsootöö jms)

Regulaarset tegevust noorte teavitamiseks nõustamisvõimaluste kohta ei toimu

3.2.4 Noori teavitatakse mitteformaalse õppimise tunnustamise töövahenditest (nt stardiplats, eneseanalüüs, tunnistus, vabatahtlike pass jms)

Avatud Noortekeskuste kaudu on noortele tutvustatud mitteformaalse õppimise teadvustamise ja eneseanalüüsi võimalusi läbi noortepassi. Avatud noortekeskuste noorsootöötajad on ennast selles valdkonnas koolitamas, et neid töövahendeid noortele rohkem tutvustada ja ühiselt kasutada.

Alaeesmärk 3.3 Ennetustegevus ja tugi probleemidega toimetulekul on mitmekülgne ning seda toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku

3.3.1 KOV koordineerib või osaleb aktiivselt noorte riskikäitumise ennetamiseks loodud koostöövõrgustikus (nt alaealiste komisjon, T.O.R.E, noorteinfo spetsialist, karjäärinõustaja, sotsiaalpedagoog, eripedagoog, koolipsühholoog, lastekaitsespetsialist, noorsootöö spetsialist jt)

Kuusalu vallas on toimiv alaealiste komisjon koostöös Loksa linnaga. Kuusalu Keskkoolis on olemas sotsiaalpedagoog ja koolipsühholoog. Vallas on lastekaitsespetsialist ja töötab perede tugiisik. Kuusalu keskkool on liitunud KiVa projektiga.

3.3.2 KOV toetab rahaliselt või mitterahaliselt noorsootöö asutusi, projekte, programme või koostöövõrgustiku ühistegevusi

KOV toetab mitterahaliselt erinevaid ennetusprogramme.

3.3.3 KOV toetab rahaliselt või mitterahaliselt riskirühma noortele suunatud mitmekülgseid noorsootöö tegevusi

KOV toetab mitterahaliselt riskirühmadesse kuuluvate perede lapsi. Vallas toimetab aktiivselt Kuusalu Lastekaitse Selts, Kuusalu Perede Ühing ja Lasterikaste perede Selts, korraldades erinevaid üritusi riskirühma noortele. Samuti oleme kaasatud TUGILA projekti.

3.3.4 Võimaldatakse teha ühiskondlikku tööd (alaealiste mõjutusvahendina kohaldatud) KOV asutustes või koostööpartneritest teenusepakkujate juures

Ühiskondliku töö tegemise võimalus on olemas (korrastustööd). Rahastatakse koole ennetustegevusteks

Eesmärk 4. Kvaliteetseks noorsootööks on loodud vajalik keskkond

Alaesmärk 4.1 Noorsootöö on prioriteedina sätestatud KOV ametlikus dokumentatsioonis

4.1.1 KOV ametlikus dokumentatsioonis on noorsootöö prioriteedina nimetatud: mitteformaalne õpe, noorte osalus ja kuuluvuskogemus (sh noortevolikogu moodustamine), noorte teavitamine ja nõustamine, probleemide ennetamine ning alaealiste õiguserikkumistele tõhus reageerimine, noorsootöö tegevuskohtade tervislikkus, turvalisus ja tegevusteks sobivus, noorsootöös võrdsete võimaluste tagamine, noorsootöö tunnustamine

Kuusalu Valla Arengukavas 2007-2025 oli noorsootöö kajastatud laiapõhjalisemalt kui uues 2012-2032 arengukavas. On koostatud Kuusalu Valla Noorsootöö Arengukava 2014-2020 ja kehtestatud Kuusalu Noortekeskused põhimäärus. (Arengukavas on kirjas paikkondlike huvitegevuste arendamine noortele seltsimajades ja raamatukogudes toimuvate noortele suunatud ürituste toetamine)

4.1.2 Noorsootöö prioriteetide seadmisel on lähtutud KOV noorte olukorrast ja vajadustest ning konkreetse piirkonna eripärast

Formaalses hariduses ehk valla koolides on toimivad õpilasesindused ja kooli noorsootöös on prioriteetide seadmisel lähtutud noorte vajadustest. Valla ühtse noorsootöö kujundamisel ei ole hinnatud noorte olukorda ega vajadusi, puuduvad vastavad uuringud. Samuti ei ole arvestatud piirkonna eripäraga (hajaasustus).

4.1.3 KOV noortepoliitika peegeldab lõimitud noortepoliitikat

Noortepoliitika on kavandamisel. On olemas noorte poolne initsiatiiv ja on loodud esialgne Noortevolikogu moodustamise grupp.

Alaesmärk 4.2 KOV noorsootöö toimub kirjaliku tegevuskava alusel

4.2.1 KOV-l on olemas kirjalik noorsootöö tegevuskava, mis määratleb muu hulgas KOV noorsootöö eesmärgid, elluviidavad tegevused, tegevusvahendid, tegevuste eest vastutajad ja tulemuste hindamise mõõdikud

Kuusalu valla Noorsootöö Arengukavas on olemas noorsootöö tegevuskava.

4.2.2 Noorsootöö tegevuskava täitmist jälgitakse pidevalt

Arengukava täitmise kontrollimist ei ole regulaarselt toimunud.

Alaeesmärk 4.3 Noori kaasatakse otsuste tegemise protsessi

4.3.1 Noored on kaasatud KOV noorsootöö tegevuste ja rahastamise kavandamisse ja kujundamisse

Noorte kaasamist noorsootöö eelarvestamise protsessis ei rakendata.

4.3.2 KOV (noortepoliitika toimealade ülesannetega) ametnikud oskavad kaasata noori ja noorsootöötajaid ning valdavad sobivaid meetodeid

KOV-i poolne noorte kaasamine puudub

4.3.3 Noortega konsulteeritakse järjepidevalt kõikidel noortepoliitika toimealadel (noorsootöö, tööhõivepoliitika, tervisepoliitika, kultuuripoliitika, sotsiaalpoliitika, perepoliitika, kuriteoennetuspoliitika, keskkonna valdkond jt)

Noortega järjepidevat konsulteerimist ei toimu.

4.3.4 Eksisteerib läbimõeldud kord osalejate ja kaasajate tunnustamiseks (nt preemiad, tiitlid, tänukirjad, üritused, meediakajastus jt)

Läbimõeldud korda osalejate ja kaasajate tunnustamiseks avatud noorsootöös ei eksisteeri. Tunnustatakse ja tänatakse üldhariduse ja Huvikooli tasandil.

4.3.5 Eri siht- ja vanuserühmadesse kuuluvate noorte (sh väiksemate võimalustega noorte, töötavate noorte, töötute noorte, noorte lapsevanemate jt) jaoks on loodud sobivad osalemisvõimalused

Eri siht- ja vanuserühmadesse kuuluvate noorte jaoks ei ole loodud otseseid osalemisvõimalusi.

Alaeesmärk 4.4 Olemas on professionaalsed ja motiveeritud noorsootöötajad

Tulemusindikaatorite täitmine

Noorsootöötajad mõistavad oma tegevuse õpiväljundit	Noorsoo-töötajad	ei
Noorsootöötajate tunnustus on nende jaoks motiveeriv	Noorsoo-töötajad	ei

4.4.1 Noorsootöötajad (sh noorsootööd teostavad vabatahtlikud) täidavad seadusest tulenevaid nõudeid

Seadusest tulenevaid nõudeid täidetakse.

4.4.2 Noorsootöötajad (sh noorsootööd teostavad vabatahtlikud) täidavad noorsootöötaja kutsestandardist tulenevaid ja muid tegevuse ohutusega seotud nõuded (nt noorte- ja projektlaagri juhataja ning kasvataja kvalifikatsiooninõudeid, suurema riskiga tegevuste puhul tegevuse ohutustehnika ja esmaabinõudeid, Euroopa Noorte Info ja Nõustamise Agentuuri Eryica nõudeid, nõustaja kutsestandardi nõudeid)

Noorsootöötajad täidavad noorsootöötaja kutsestandardist tulenevaid ja muid tegevuse ohutusega seotud nõudeid.

4.4.3 Noorsootöötajad (sh vabatahtlik noorsootöö personal) täiendavad end järjepidevalt erialakursustel ja täienduskoolitustel. KOV-1 on läbimõeldud koolituskord

Noorsootöötajad täiendavad end erialakursustel ebaregulaarselt. Läbimõeldud koolituskord puudub.

4.4.4 KOV tunnustab regulaarselt noorsootöötajaid tehtud noorsootöö heade tulemuste eest (preemiad, tiitlid, tänukirjad, üritused, meediakajastus)

KOV-is regulaarne noorsootöötajate tunnustamine puudub.

Alaeesmärk 4.5 Noorsootööd pakkuvad asutused on noortele ligipääsetavad ja hästi varustatud

Tulemusindikaatorite täitmine

Noorsootööd pakkuvad asutused on avatud noortele sobival ajal	7-12. a	
	13-19. a	ei
	20-26. a	ei
Noorte tagasiside noorsootöö tegevuskohtade asukoha sobivusele on kõrge (vähemalt 80% on rahul).	7-12. a	jah
	13-19. a	jah
	20-26. a	jah
Noorte hinnang noorsootöö asutuste varustatusele töövahenditega on kõrge (huvikoolid, huvitegevus koolides, avatud noortekeskused, teavitus- ja nõustamiskeskused; vähemalt 90%).	7-12. a	
	13-19. a	ei
	20-26. a	ei

4.5.1 Noorsootööd pakkuvad asutused paiknevad mõistlikul kaugusel noore elukohast

Transpordivahendite kasutamisel asuvad noorsootööd pakkuvad asutused mõistlikul kaugusel ka äärealade noorte jaoks. Alati ei ole tagatud sobivatel aegadel transpordivõimalus.

4.5.2 Noorsootööd pakkuvatele asutustele on juurdepääs tagatud ka erivajadustega noortele

Erivajadustega noortele ei ole tagatud sobiv juurdepääs noorsootööd pakkuvatele asutustele.

Alaeesmärk 4.6 Toimub kaasaegsete ja uuenduslike meetodite ja keskkondade rakendamine noorsootöös

4.6.1 KOV korraldab mobiilset noorsootööd

KOV ei korralda mobiilset noorsootööd.

4.6.2 KOV arendab nüüdisaegseid ja uuenduslikke keskkondi noorsootöö jaoks

Nüüdisaegseid ja uuenduslikke noorsootöö keskkondi ei arendata.

Alaeesmärk 4.7 Regulaarselt uuritakse noorte vajadusi, huvisid ja rahulolu noorsootööga ning antakse ja kogutakse tagasisidet

Tulemusindikaatori täitmine

Noorte rahulolu nende huvide ja vajadustega arvestamisega on suur (vähemalt 80% on rahul)	13-19. a	ei
	20-26. a	ei

4.7.1 Regulaarselt kogutakse andmeid noorte ja noorsootöö kohta (nt noorte osavõtu, töötajate, vabatahtlike, tegevuste tulemuste, juhendmaterjali jms kohta)

Ühtset kogu valla noorsootööd puudutava info andmebaas puudub. Üldhariduskoolide juures kogutakse andmeid oma kooli siseselt.

4.7.2 Regulaarselt tehakse uuringuid noorte vajaduste ja huvide kohta info kogumiseks

Regulaarselt noorte vajadusi ja huve ei uurita. Üldhariduskoolide juures oma kooli sisesed uurimised toimuvad (KiVa raames)

4.7.3 Regulaarselt uuritakse noorte rahulolu noorsootöö tegevuste/teenuste kvaliteediga

Regulaarset noorte rahulolu noorsootööga ei uurita. Ürituste järgselt kogutakse noorte tagasisidet, arvamusi ja rahulolu toimunud ürituse kohta.

4.7.4 Kogutud andmeid noorte huvide, vajaduste ja rahulolu kohta analüüsitakse ning selle põhjal viiakse läbi parendustegevusi

Koolide siseselt analüüsitakse andmeid ja viiakse vajadusel sisse parendustegevusi.

4.7.5 Noored saavad mõistliku aja jooksul tagasisidet nende ettepanekutega arvestamise/mittearvestamise kohta

Noortele tulemuste tagasisidet ei anta. Plaanis on anda tagasiside kvaliteedihindamisega kaasnenud küsitluse kohta ja kvaliteedihindamise tulemustest.

TUGEVUSED JA ARENGUVAJADUSED

Eesmärk 1: Noortele on loodud mitmekülgset mitteformaalse õppimise võimalused

Tugevused

Sisehindajad

Üldhariduskoolide juures mitmekülgne huvitegevuse pakkumine. Tugev, väljaarendatud struktuuri ja kõrge tasemega huviharidus muusika, kunsti ja spordi valdkonnas. Noored osalevad huvihariduses- ja tegevuses aktiivselt. Valla noortele korraldatakse erinevaid laagreid.

Koolide vaheline Ettevõtluspäev

Kuusalu valla üldhariduskoolide mitmekesised rahvusvahelised projektid. Vallas tegutsevad aktiivsed noorteühendused (Noored Kotkad, Kodutütred).

Ülhariduskoolide sisene noorte tunnustamine

Välishindajad

Huvitegevus tugev koolide juures - olemas ruumid, juhendajad, põhilised vahendid. Muusika, sport ja kunst valdkondlikult tugevamad. Võimalused tegelemiseks spordiga väga head. Noorte hõivatus huvitegevusega hea (seda just kooliskäivate noorte seas). Tugevad traditsioonid.

Koostöö kodanikuühendustega

Rahvusvahelised projektid kooli juures. Valmisolek vastu võtta EVT vabatahtlikke.

Hästi korraldatud ja mitmekesine huvitegevus

Arenguvajadused

Sisehindajad

Avatud noorsootöö võimaluste laiendamine, suunates tegevusi ka vanusegrupile 13 -26. Huvitegevuse planeerimisel tuleb lähtuda olemasolevatest ressursidest (ringijuhid, eelarve) mis tõttu alati ei saa lähtuda noorte soovidest. Vähekindlustatud laste laagrites osalemise toetamine.

Ettevõtlikust edendavad tegevused on valdavalt formaalhariduseses. Ettevõtlikus teemalisi seminare, töötubasid ja kohtumisi karjäärinõustajatega korraldada ka väljaspool formaalharidust koostöös Avatud noortekeskustega.

Ülevaatlik info vabatahtliku töö võimalustest valla tasandil (millised on võimalused ja vajadused). Suurem koostöö erinevate osapoolte vahel

Süsteemne lähenemine mitteformaalse õppimise kaudu omandatud kogemuste tunnustamiseks.

Välishindajad

Noortekeskuste lahtiolekuajad arvestavad pigem nooremate lastega. 15+ vanustele puuduvad võimalused vastavalt nende vajadustele osaleda avatud noorsootöös. Noorte suurem kaasamine ja kaasarákimine noorsootöö korralduse aruteludes. Piiratud võimaluste puhul tasuks enam lähtuda aruteludes küsimusest: MILLEKS? (kas hoida noortetuba avatuna selleks, et ... milleks? kelle ja milliseid vajadusi arvestades?)

Soodustada noorte seas tarbija mõtteviisist looja, korraldaja ja teistele elamuse (vms) pakkuja mõtteviisi kujunemist. Noorte suuremat kaasamist planeerimisse ja korraldamisse.

Noortevolikogu loomine, noorte osalemine kohaliku omavalitsuse volikogus noortega seotud küsimuste aruteludel või nendelt nn. eksperthinnangu küsimist. EVT vabatahtlike ootuste ja kohalike võimaluste parem läbirääkimine.

Mitteformaalse õppe kogemuse ja tulemustega arvestamine võiks olla suurem, hinnates ja toetades noore terviklikku arengut, olenemata, millises süsteemis see toimub. Ülevallalise tunnustussüsteemi loomine - näiteks vallajuhtide vastuvõtt aktiivsetele korraldajatele, "Aasta Noor", "Aasta noorsprotlane" jne.

Eesmärk 2: Noortele on loodud võimalused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks

Tugevused

Sisehindajad

Aktiivsed ja tegusad õplasesindused. Noortekeskuste juures tegutsevad noorte aktiivgrupid. Avatud noortekeskused ja üldhariduskoolid on valmis noorte algatust toetama.

Välishindajad

Toimivad õpilasesindused koolides

Noorteühendused

Arenguvajadused

Sisehindajad

Noorte kaasamine valla tasandil otsuste tegemistesse.

Noorte omaalgatuse rahaline toetamine - NOF fondi loomine.

Välishindajad

Noortevolikogu loomine, noorte kaasamine otsustusprotsessidesse

Toetussüsteemi loomine omaalgatuse toetamiseks

Eesmärk 3: Noortele on loodud tingimused noorteinfo, ennetamis- ja nõustamistegevuste kättesaamiseks

Tugevused

Sisehindajad

Koostöö Rajaleidja ja Töötukassaga.

Toimivad kooli huvihariduse blogid ja kooli kodulehed. Noortekeskuste Facebooki lehed.

Motiveeritud noorsootöötajad

Kuusalu Koolis on olemas mitmed tugispetsialistid. KOV-is töötavad mitmed tugisikud riskirühmadesse kuuluvate perede toetamiseks. Tugiisikuteenused on tagatud mitmel tasandil.

Välishindajad

"Traditsioonilised" karjääriteenused Rajaleidjalt

Kolga kooli huvitegevuse blogi sisaldab nii toimunud kui planeeritavaid sündmusi. Info huvitegevuse võimaluste kohta kättesaadav.

Tugispetsialistide olemasolu. Osalemine mitmetes programmides (KiVa, TORE jt.)

Arenguvajadused

Sisehindajad

Laialdasema nõustamisteenuse pakkumine valla avatud noortekeskustes.

Ühtne süsteem noorteinfo vahendamiseks valla siseselt. Kindel ja toimiv koht noorteinfo koondamiseks. Mitteformaalse õppimise tunnustamine ja eneseanalüüsi töövahendite kasutamine.

Ennetustegevuste regulaare korraldamine.

Välishindajad

Vestluses noorega kõlas, et noored vajaksid ka omavahelisi arutelusid (organiseeritud viisil), sest nõu ja nõustamist võib saada ka omaealiselt. Koolitundides sooviti samuti enam rühmatööde kasutamist, mis võimaldaks omavahelist suhtlust ja teiste arvamuse teadasaamist - "Mina ja maailm" pildi täiendamist. Noortekeskuse(tubade) lahtiolekuage soosib suhtlust noorematega, esmase nõustamise ja 15+ vanuste ärakuulamiseks võiks kavandada (kasvõi ainult Kuusalus) pikemat lahtiolekuage. Soovitus - korraldage noorteklubi-laadseid kokkusaamisi, kus võimalik suhelda, kuulata/tutvuda huvitavate esinejatega, läbi viia vastavate spetsialistide abil ka mitmesugused teste, infovahendamist jms.

Parem info kättesaadavus. Ühtse infosüsteemi tegemine valla kodulehele (nn. aktiivne kalender), mille info sisestamisõigusega isik on igas allasutuses.

Eesmärk 4: Kvaliteetseks noorsootööks on loodud vajalik keskkond

Tugevused

Sisehindajad

Noorsootöö kajastub Kuusalu Valla Arengukavas ja on KOV-is on olemas Noorsootöö Valdonna Arengukava

Tegevuskava

Koolide õpilasesinduste läbi kaasatakse noori osaliselt kooli otsustusprotsessidesse. Tunnustatakse noorsootöötajaid üldhariduskoolides ja huvikoolides.

Eelarves on ettenähtud raha koolitusteks

Noorsootöö asutuste mõistlik kaugus

Kogukonnas toimuvatel ettevõtmistel arvestatakse erinevate põlvkondadega.

Üldhariduskoolide sisesed uurimused.

Välishindajad

Arengudokumentide olemasolu

Tegevuskava olemasolu

Toimivad õpilasesindused koolides, võimalused kaasa rääkida koolielu kavandamises ja juhtimises, külaseltsid, koolis toimuvad rahuolu-uuringud

Arenguvajadused

Sisehindajad

Koostatud dokumentide olukorrale vastavusse viimine. Noorte olukorda ja vajadusi on vaja veel täpsemalt kaardistada.

Tegevuskava täitmine vajab regulaarset jälgimist ja vajadusel uuendamist.

Noorte tunnustamine. Noorsootöötajate tunnustamine ja motiveerimine. Noorte kaasamine KOV otsustusprotsessidesse. Noorte kaasamine valla noorsootöö kujundamisse.

Noorsootöötajate ja vabatahtlike tunnustamine, noorsootöötajate koolituskord.

Erivajadustega noortele sobivate ligipääsuvõimaluste võimaldamine. Noorsootöö hajaasutustega noortele kättesaadavamaks. Avatud noortekeskused ei oma kaasaegseid vahendeid

Rohkem avalike noorteüritusi vanusele 13-26. Noorsootöö tegevuse viimine äärealadele. Arendada uuenduslikke keskkondi noortele.

Noorte huvide ja vajaduste kaardistamine. Iga-aastane noorte rahulolu uurimine ja noortele tagasiside andmine. Uuringute tulemustega arvestamine noorsootöö tegevuskava koostamisel.

Välishindajad

Arengukavades kirjapandu elluviimine, tegelikkuse arendamine soovitud tulemuseni

Tegevuskava plaanipärane seire ja kontroll

Noorte kaasamine valla tasandil otsustusprotsessidesse

Noorsootöötajate tugisüsteemi loomine (ümarlauad, aruteluringid), mis võimaldaksid noorsootööga seotud küsimuste arutelu. Tunnustussüsteemi loomine.

Arutelud ja analüüs koos noortega - millised on vajadused, millised võimalused, kuidas noorsootööd paremini ja otstarbekamalt korraldada

Koolivälise noorsootöö arendamine, arvestades võimalusi ja vajadusi. Olemasolevate vahendite (ka ruumid ja tööaeg) otstarbekam ärakasutamine, võimaldamaks paremat teenendust.

Noorte vajaduste ja soovide väljaselgitamine, regulaarsed küsitlused. Valla noorsootöö planeerimine ja korraldamine vastavalt sihtrühma vajadustele.

KÜSITLUSTE ANALÜÜS

Veebiküsitlus viidi läbi ajavahemikul 07.11.2016 – 20.11.2016 Kuusalu Keskkoolis, Vihasoo Lasteaed-Algkoolis ja Kolga Koolis ning Google keskkonnas.

Küsitlused toimusid nelja erineva sihtgrupiga: noored vanuses 7-12, noored vanuses 13-26, noorteühendused ja noorsootöötajad.

Infot küsimustike kohta levitati sotsiaalmeedia, erinevate võrgustike kaudu, otsepostitusena meiliaadressidele, e-koolis ja saadeti Kuusalu huvikooli.

Noorsootöötajad käisid Vihasoo algkoolis ja Kuusalu keskkoolis õpilastel abiks küsimustike täitmisel. Tänu meeldivale koostööle nende koolide ja õpetajatega saime osades klassides tutvustada küsimustikku kogu klassi ees ja koheselt lasta õpilastel vastata. Tänu selle saime arvamusi kindlasti rohkem kui lihtsalt veebi küsitlustega.

Huvikool vastas ühise vastusena, mille edastas Kunstide Kooli juht Paul Himma.

Küsimustele vastasid:

Noored vanuses 7-12: 206

Noored vanuses 13-26: 161

Noorteühendused: 1

Noorsootöötajad: 41

7-12 aastased noored

Noored vanuses 7-12 vastasid kokku 14 küsimusele erinevatel teemadel osalemise kohta noorsootöös. Vastajaid oli kokku 203. Nendest 95 (46,8%) olid tüdrukud ja 108 (53,2%) poisid. Vanuseliselt oli kõige rohkem 12-aastaseid (71 vastajat, 34,6%), 11-aastaseid (56 vastajat, 27,3%), 9-aastaseid (26 vastajat, 12,6%), 10-aastaseid (22 vastajat, 10,7%), 8 aastaseid (19 vastajat, 9,3%), 7-aastaseid (6 vastajat, 2,9%) ning 13-aastaseid (5 vastajat, 2,4%).

Kas Sa oled käinud 2016. aastal mõnes ringis (näiteks laulu-, tantsu-, näite-, loodus- või kunstiringis) või sporditrennis, noortekeskuses, noorteüritustel, laagris või osalenud mõne noorteorganisatsiooni tegevuses?

89,9 % vastajatest ehk 186 noort vastasid sellele küsimusele jaatavalt.

Millistes huviringides või huvikoolides Sa käid? Võid valida mitu.

Kõige populaarsemad vastused olid sporditrenn/spordikool (135 vastajat, 66,2%), muusikaring/muusikakool (63 vastajat, 30,9%), tantsuring/tantsukool (53 vastajat, 26%), ja kunsti- või käsitööringid (30 vastajat, 14,7%), näitering/näitekool (26 vastajat, 12,7%). Rohkem mainiti veel loodusringi (18 vastajat, 8,8%), tehnikaringi (16 vastajat, 7,8%). Lisaks mainiti ratsutamise (3 vastajat), mereklubi, jalgpall, karate, muusikakool (2 vastajat), Robotika, nuputamise, saalihoki, akrobaatika, hip-hop tants, ansambel, kokandusring, võrkpall (1 vastaja)

Kus Sa tegeled huviringiga? Võib valida mitu.

Kuusalu (135 vastajat, 71,1%) Kolga (36 vastajat, 18,9%), Loksa (21 vastajat, 11,1%), Vihasoo (13 vastajat, 6,8%)

Kas Sa oled käinud 2016. aastal mõnes laste- või noortelaagris?

Jah (98 vastajat, 48,3%), Ei (105 vastajat, 51,7%)

Kas Sa oled käinud 2016. aastal Kuusalu, Kiiu või Kolga noortekeskuses?

Jah olen käinud Kuusalu Noortekeskuses (90 vastajat, 44,1%), Kiiu Noortekeskus (29 vastajat, 14,2%), Kolga Noortekeskus (27 vastajat, 13,2%)

Ei ole käinud (89 vastajat, 43,6%)

Kas Sa tead mõnda noorteühendust või noorteorganisatsiooni? Kui tead, siis palun kirjuta selle nimi ja millega nad tegelevad.

Kokku vastas 84 noort. Nendest 35 ei osanud nimetada ühtegi noorteühendust ega noorteorganisatsiooni. Kõige enam teati Noorkotkad ja Kodutütred noorteorganisatsiooni (31 vastajat). Välja toodi ka õpilasomavalitsus ja skaudid. Nimetati ka Kuusalu Kalev-it, Kuusalu ja Kiiu noortekeskust ning noorte mereringi.

Kas Kuusalu vallas on lastel võimalik kuuluda mitmesse noorteorganisatsiooni või ühingusse, kus võetakse koos ette põnevaid asju ja leitakse uusi sõpru?

Kokku 204 vastajat. JAH (160 vastajat, 78,4%) EI (44 vastajat, 21,6%)

Kas Sa oled 2016. aastal osalenud mõne noorteorganisatsiooni korraldatud üritusel?

Kokku 205 vastajat. EI (150 vastajat, 73,2%) JAH (55 vastajat, 26,8%)

Kas Kuusalu vallas on mõni Sinu vanustele lastele mõeldud koht, kus Sa ei saa käia, kuid tahaksid sinna minna?

Kokku 207 vastajat. Sellele küsimusele vastas suurem osa noori eitavalt (166 vastajat, 80,2%), EI (41 vastajat, 19,8%), mis tähendab, et suuri takistusi noortel neile mõeldud kohtades käimiseks ei ole. Need, kes arvasid, et selliseid kohti siiski on, mainisid enamasti ära muusikakool (6 vastajat), noortekeskused (5 vastajat), Kuusalu ujula (4 vastajat) ja saalihoki, robotika (3 vastajat). Lisaks Kergejõustik, saalihoki, korvpall, võrkpall, jalgpall, ratsutamine, riistvõimlemine, Loksa lauatennis, JJ-Street, Akrobaatika Viimsis ja ballett Tallinnas.

Põhjustena oli kirja pandud liiga kallis hind ja aja puudus või teise huviringi toimumine samal ajal.

Kui Sa oled vajanud abi huviringide valikul, sõpradega suhtlemisel või mõnel muul teemal, kas Sa oled saanud abi? Kokku 205 vastajat.

Sellele küsimusele vastasid peaaegu pooled noortest (93 vastajat, 45,4%), et nad ei ole abi vajanud. Üks veerandik vastajatest (56 vastajat, 27,3%) on enamasti abi saanud ja teine veerandik (54 vastajat, 26,3%) on alati abi saanud. 2 noort (1%) ütles, et nad pole kunagi abi saanud kui nad seda vajasisid.

Küsimusele, kes on Sind aidanud kui oled abi vajanud. Kokku 164 vastajat

Õpetaja (61 vastajat, 37,2%), vanemad ja pere (53 vastajat, 32,3%), treener (24 vastajat, 14,6%), sõbrad (14 vastajat, 8,5%), koolihuvijuht (4 vastajat, 2,4%), noorsootöötaja (4 vastajat, 2,4%), tugiisik (1 vastaja)

Kui Sa oled tahtnud midagi teada saada, kas Sa oled alati saanud oma küsimustele vastused (juhendajalt, treenerilt, internetist, vms)?

Üle poole noortest on oma küsimustele enamasti vastused saanud, kokku 126 vastajat (61,2%). Alati on oma küsimustele vastuse saanud 77 vastajat (37,4%) ja mitte kunagi ei ole oma küsimustele vastust saanud 3 vastajat (1,5%)

Mille kohta Sa pole infot saanud? Kokku 38 vastajat

Siin toodi välja, et ei ole leitud infot treeningute kohta ja laagrite kohta, projektide kohta ja Kuusalu Kunstikooli kohta,

Samuti oli vastuseid nagu näiteks lennuõnnetused, kas kuskil universumis on umbes sama sugune planeet nagu maa, miks ma selline olen, kes ma eelmises elus olin jne.

13-26 aastased noored

Noored vanuses 13-26 vastasid kokku 31 küsimusele. Vastajaid oli kokku 161, kellest 109 olid tüdrukud ja 52 olid poisid. Vanuseliselt oli kõige rohkem 13-aastaseid vastajaid (33 vastajat, 20,7%), 15-aastaseid (31, 19,5%), 16-aastaseid (21, 13,2%) 14-aastaseid (19, 11,1%), 17 aastaseid (16, 10%), 19-aastaseid (10, 6,3%), 18-aastaseid (8, 5,0%), 20-aastaseid (7, 4,4%), 21-aastaseid (5, 3,1%), 26-aastased (3 vastajat) 22 aastased (2 vastajat) ja 23-aastaseid, 24-aastaseid, 25-aastaseid ning 12-aastaseid 1 vastaja. Vastajad olid valdavalt õpilased (125, 77,6%), üliõpilased (17 vastajat, 10,6%), tööl käivaid noori (7, 4,3%), 5 töötut, 4 kutsekooli õpilast, 1 lapsehoolduspuhkusel olev ja üks ajateenistuses olev noor.

1. Teadlikkus noorsootööst

Kui palju Sa tead Kuusalu vallas noortele pakutavatest järgmistest võimalustest?

	Ei ole üldse kursis	Tean natuke	Olen hästi kursis
Kuusalu Noortekeskuse tegevustes	70	85	5
Kiiu Noortekeskuse tegevustes	102	49	7
Kolga Noortekeskuse tegevustest	123	32	4
Huvitegevustest (huviringide, treeningrühmade ja huvikoolide ning spordiklubide tegevustest, näiteks muusika- ja kunstikool, tehnika-, väitlus-, foto-, näitering, trenn jne.)	20	90	49
Noorteorganisatsioonide, noorteühenduste, osaluskogude (õpilas-, üliõpilasesinduste, noortekogude jms.) tegevustest	66	78	14
Noortelaagritest (nt. koolide, huvikoolide, huviringide, noortekeskuste, klubide või noorteorganisatsioonide poolt korraldatud laagritest)	65	80	12
Õpilasmalevatest	108	47	5
Teavitamis- ja nõustamisteenustest noortele (nt. õpinõustamine, töönõustamine, tervisenõustamine ja sotsiaalnõustamine; abistamine mure korral ja vajaliku info leidmisel)	101	51	7
Noorteüritustest	56	90	12

Noorteühenduste all toodi välja õpilasesindus/üliõpilasesindus, kodutütred/noored kotkad, MTÜ Noorte Vägi, noortekeskused, JJ-Street tantsukool, Kuusalu Valla Noortevolikogu

Kas Sinu arvates on Su kodukohas piisavalt:

	Jah	Ei, võiks rohkem olla	Ei oska öelda
Noortekeskusi	110	17	34
Huvitegevusi (huvikoole, spordiklubisid, huviringe ja treeningrühmi)	75	59	25
Noorteorganisatsioone, noorteühendusi, osaluskogusid (õpilas-, üliõpilasesindusi, noortekogusid jms)	43	43	74
Võimalusi osaleda laste-/noortelaagrites	48	69	43
Teavitamis- ja nõustamisteenuseid noortele	29	59	72
Võimalusi osaleda õpilasmalevas	26	53	81

2. Noorsootöö tegevustes osalemine

Kas Sa oled mõne noorteorganisatsiooni, noorteühingu, õpilasesinduse või osaluskogu liige? Kokku 161 vastajat

EI (123 vastajat, 76,4%), JAH (38 vastajat, 23,6%)

Kas Sa osalesid või osaled 2016. aastal mõnes noorsootöö tegevuses nagu huviring, huvikool ja (spordi)trenn, noortekeskus, laager, malev, noorteüritus? Kokku 161 vastajat

JAH (108 vastajat, 66,7%), EI (54 vastajat, 33,3%)

Palun märgi järgnevalt noorsootöö tegevused, milles Sa osalesid või osaled 2016. aastal.

- Huvitegevustes ja huvihariduses (huviringides ja treeningrühmades huvikoolis, spordiklubides, noortekeskuses, klubis, koolis jne.) (89 vastajat)
- Noortelaagrites (51 vastajat)
- Ei osalenud üheski eelnimetatud noorsootöö tegevuses (43 vastajat)
- Laste-/noorteüritus(te)l (43 vastajat)
- Noorteorganisatsiooni(de), noorteühendus(te), osaluskogu (õpilasesindus/üliõpilasesindus, noortekogud jms.) tegevus(t)es (24 vastajat)
- Õpilasmaleva(te)s (4 vastajat)
- Kaitseliit (1 vastaja)

Mitteosalemise põhjustena toodi välja:

1. Suur koormus koolis/tööl (47 vastajat, 57,3%)
2. Ei ole leidnud infot mind huvitavate tegevuste kohta (34 vastajat, 41,5%)
3. Puudub huvi (29 vastajat (35,4%))
4. Minu vanuses noortele ei pakuta soovitud tegevust (25 vastajat, 30,5%)
5. Pakutav ei vasta minu ettekujutusele sellest tegevusest (16 vastajat, 19,5%)
6. Tegevused toimuvad elukohast kaugel ja transpordiprobleemi tõttu ei saa osaleda (15 vastajat, 18,3%)
7. Minu sõbrad tegelevad muude asjadega ja ma tahan nendega koos olla (14 vastajat, 17,1%)
8. Osaajaline töötamine lisaks koolile (11 vastajat, 13,4%)
9. Osalemistasu on liiga suur (11 vastajat, 13,4%)
10. Muu põhjus (11 vastajat, 13,4%)
11. Mulle ei meeldi juhendaja(d) (10 vastajat, 12,2%)
12. Tegevusi pakkuvate asutuste (nt. noortekeskused, huvikoolid) lahtiolekuajad ei sobi (10 vastajat, 12,2%)
13. Mulle ei meeldi seltskond, kes seal käib (9 vastajat, 11%)
14. Info üleküllus - ma ei suuda valida sobivat tegevust suure arvu valikute hulgast (7 vastajat, 8,5%)
15. Tegevuskohad ei ole piisavalt varustatud töö- ja tegevusvahenditega (6 vastajat, 7,3%)
16. Muud osalemiseks vajalikud kulutused on liiga kõrged (4 vastajat, 4,9%)
17. Mul on erivajadus(ed) (4 vastajat, 4,9%)
18. Ruumid ja tingimused on kehvad või ebameeldivad (4 vastajat, 4,9%)

Muu põhjusena toodi välja:

- pole saanud infot
- Olen osalenud noorsootöö tegevustes ning organisatsioonides, aga teen seda väljaspool Kuusalu valda, näiteks juhin ise Tallinnas malevarühmi. Samuti leian, et minu vanuses noortele ei ole tegevusi korraldatud või ei ole vastav teave lihtsalt sihtgrupini jõudnud.
- Samas juba liiga vana(20), et osaleda. Pigem osaleks sellistes projektides kus nooremaid aidata ja rääkida oma kogemustest jne. Kui olin noorem käisin väga tihti noortekeskuses ja samuti ka laagrites jne.
- Elan teises vallas ja seal on omad noorte tegevused.
- kooli ja trenni kõrvalt ei jää aega et tegeleda noorsootöö tegevustega
- ei ole neid nii tihti
- Alles kolisin siia
- Pole piisavalt reklaami toimuvate ürituste kohta.
- Olen tahtnud minna aga pole aega.
- ei tea väga midagi selle asja kohta
- ei paku huvi sellised üritused mul on huvi muu asja vastu

3. Noorsootööga rahulolu

Kuidas oled rahul Kuusalu valla noorsootööd pakkuvate asutuste (nt. noortekeskused, Kunstide Kool, spordikeskus) lahtiolekuaegadega?

52 noort (32,1%) vastasid, et ajad on neile sobilikud, 45 noort (27,8%) vastasid, et lahtiolekuajad ei ole olulised, kuna nad ei käi nendes kohtades, 40 vastajat (24,7%) ütlesid, et ajad on neile pigem sobivad.

14 noort (8,6%) vastasid, et ajad pigem ei ole neile sobilikud ja 11 noort (6,8%) vastasid, et ajad ei ole sobilikud.

Sobimatute aegadega asutustena mainiti peamiselt noortekeskuste lahtiolekuaegu – toodi välja, et noortekeskused võiksid olla lahti pikemalt õhtuti. Samuti toodi välja trennid ja muusikakool, bussiaegade ja sihtkohtade pärast

Kas Kuusalu valla noortekeskused võiks tulevikus olla pigem ühe suure keskusena mitmekülgsete tegevustega suuremas hoones või erinevates asulates väiksemates ruumides? Kokku 157 vastajat

93 vastajat (59,2%) vastas, et pigem suur keskus erinevate võimalustega.

64 vastajat (40,8%) vastas, et pigem väiksemad ruumid mitmes asulas

Kuidas oled rahul Kuusalu valla noorsootöö tegevuskohtade (Kuusalu valla avatud noortekeskused, Kunstide Kool, rulapark, spordisaal jne.) asukohaga? Kokku 160 vastajat

77 vastajat (48,1%) – asukohad on sobilikud

36 vastajat (22,5%) – asukohad on pigem sobilikud

36 vastajat (22,5%) – asukohad pole olulised, sest ma ei käi nendes kohtades

11 vastajat (6,9%) – asukohad pigem ei ole sobilikud

Palun nimeta, milliste tegevuskohtade asukohad Sulle ei sobi ja põhjenda, miks!

Kuusalu Kunstide Kool- lapsed peavad tassima lisaks raskele koolikotile tihti ka pilli. Need, kes sõidavad koolibussiga, peavad käima edasi-tagasi ja see teeb suhteliselt suure ringi. Kunstide Kool peaks olema Kuusalu Keskkooli läheduses.

Spordisaal- praegune spordikompleks on jäänud väikseks, st uusi treeninguid või treening grupe ei saa tulla, sest pole aegu anda treeningutele. Kuusalus võiks olla lisa spordisaal, kus saaks treeninguid läbi viia.

Spordikompleks on hea asukohaga kooliõpilaste jaoks, aga õhtuste treeningute jaoks on ta pigem ebamugava asukohaga.

Kuusalu ujula, sest see asub kodust vähemalt 13. kilomeetri kaugusel ja transport sinna ei ole kogu aeg võimalik.

Kuusalu rahvamaja, kus toimuvad erinevad üritused (teatrid jne.), sest see asub kodukohast jällegi kaugel ja transport ei ole lihtsalt kogu aeg võimalik.

Muusikakool võiks olla koolile lähemal

Rulapark on koolile liiga lähedal

Muusikakool võiks olla kooli kõrval, sest siis saaks kahes koolis kohe järjest ära käia ja ei pea vahepeal Kuusallu kõndima.

Kunstide Kool, natuke kaugel aga saab hakkama.

Kiiu noortekas võiks olla alevi sees, Kolga koolis pole normaalset staadionit

Huvikoolides, ringides, trennides, avatud noortekeskustes jne. on võimalik kasutada erinevaid tegevusvahendeid nagu nt. pillid, joonistamise ja spordivahendid, arvutid jms. Kuidas Sa hindad nende asutuste poolt üldiselt pakutavaid vahendeid noortele mõeldud tegevusteks? Kokku 162 vastajat

Pigem hea 57 vastajat (35,2%) ja hea 55 vastajat (34%)

Tegevusvahendid pole olulised, kuna ma ei käi nendes kohtades 36 vastajat (22,2%)

Pigem halb 8 vastajat (4,9%) ja halb 6 vastajat (3,7%)

Pakutavate vahendite halva hinnangu põhjustena toodi välja:

Kehvad arvutid. Seda, et vahendeid on vähe, need on igavad ja ei ole väga korralikud, tihti lõhutud. vahendid on kulunud ja vanad

Jõusaalis on väga palju mõttetuid asju ja asju, mida vaja läheks on puudu.

Millega Sa sooviksid vabal ajal tegeleda, kui Sul oleksid selleks kõik võimalused olemas? Kokku 106 vastajat

Selle küsimuse all mainivad vastajad järgmisi tegevusi:

Mitmel korral toodi välja keeleringid/keeleõpe (paar korda nädalas saaksid noored koguneda, neile õpetatakse võõrkeelt, nt vene keelt ja nad saaksid keelele läheneda teisest küljest kui koolis. Rohkem suhtlust, mängulisem õpe jne.),

Pilli õppimine (klaver, kannel, kontrabass, viiul, trummid),

Savist meisterdamine, lilleseade, käsitöö, joonistamine

filmikunst/filmiring ja foting

Söögi tegemine - kokandus, patsi punumine

Lasketiir, paintball, poksi trenn, kickbox, taibox, maadlemine, vibu laskmine

Kursused iseseisvaks eluks, vabatahtlik töö, soovitakse teha laagreid noortele, aidata üritusi korraldada, ise üritusi korraldada, kuuluda kuhugi ühingusse (nt. Noortekeskuse "seltskonda"), kus käiakse erinevatel üritustel üle Eesti, erinevad veidrad kokkusaamised samavanustel noortel ja sellised ootamatud (nt. kõik viiakse järsku metsa ja on mingi äge koolitus öösel jne.), võiks olla ka klubi arvutimängude/telefonimängude tegemiseks ja programmide/äppide tegemiseks, mingid klubid vms.

Rohkem noorteüritusi.

Akrobaatika, iluvõimlemine, mäesuusatamine, rulluisutamine, rulatrenn, lainelauaga sõitmine, skate, bowling

Rahvatants, modernsed tantsud, ujumine, võrkpall, pesapall, jalgpall, sulgpall, käsipall, jäähoki, võrkpall, lauatennis, tennis, locking

Meditatsioon, midagi jooga laadset.

Motondus, motosport, mehaanika huviliste ring, tehnika ring, mingi programmi õpe, robootika

Mängida piljardit, kuulata muusikat, ja vahest kas xboxi või playstationi mängida, Youtubes istuda ja Growi mängida, telekat vaadata

Võiks olla Manga ja Anime klubi kus saab joonistada Mangat, rääkida Animest jms.

Kino, reisida, sõpradega palju aega veeta,

Käia astroloogiateemalistel loengutel

patsi punumine, filmiring, vibu laskmine, relvaring, ehitus, mehhanika, ratsutamine, taastusravi, kirjutamisring, lumelauatamine, Tennis, ujumine ja vibu laskmine,

Freerunning(Parkour), akrobaatika(batuudil), jooks, karti sõita, sõidaks rattaga, käiks suusatamas, õmblemas

Magada (KOOL ON VÄGA VÄSITAV), arvutis olla, omaette nokitsedes.

Tahaksin mängida jalgpalli, selleks oleks vajalik kunstmuruplatsi olemasolu, sest siis saaks aastaringsest seda õues mängida, sellisel juhul oleks spordikompleksil ka rohkem saaliaegu talvisel perioodil.

Noorte nõustamine

Teemad, milles noored on 2016. aastal saanud Kuusalu valla noorsootöötajalt, juhendajalt, õpetajalt, nõustajalt ja/või sotsiaaltöötajalt nõu.

- õpingute jätkamine (42 vastajat, 26,9%)
- huvitegevuse/hobi valik, vaba aja tegevused (34 vastajat, 21,8%)
- tervis ja tervisekäitumine, sh seksuaalkasvatus (25 vastajat, 16%)
- suhted eakaaslastega, suhtlemisoskused (24 vastajat, 15,4%)
- töötamine, tööelu planeerimine, välismaal töötamine (21 vastajat, 13,5%)
- projektide algatamine ja läbiviimine (20 vastajat, 12,8%)
- muu küsimus, milles olen nõu vajanud (15 vastajat, 9,6%)

Nõu ei ole vajanud ligi pooled vastajad (72 vastajat, 46,2%) ja ei ole saanud ühelgi eelnimetatud teemal nõu, kuigi on seda vajanud ligi kümnendik (13 vastajat, 8,3%)

Kui Sul oli vaja nõu, kas Sa teadsid, kuhu või kelle poole pöörduda? Kokku 154 vastajat

62 vastajat, 40,3% vastajatest ei ole nõu vajanud.

Need noored, kes on nõu vajanud pigem teadsid 45 vastajat (29,2%) või teadsid hästi 14 vastajat (9,1%) kuhu või kelle poole pöörduda. Pigem ei teadnud 20 vastajat (13%) ja üldse ei teadnud 13 vastajat (8,4%)

Kuidas hindad lastele/noortele mõeldud nõustamisteenuse kättesaadavust (nõustaja on Sulle ligipääsetavas kohas, teenus on Sulle tasuta ning Sa tead, kust leida nõustaja vastuvõtuajad, kontaktandmed ning infot teenuse sisu kohta) Kuusalu vallas?

Kokku 157 vastajat

Sellele küsimusele vastas samuti 64 vastajat, 40,8% vastajatest, et nad ei ole nõu vajanud. Suurem osa vastajatest leiavad, et nõustamisteenuse kättesaadavus on pigem hea 48 vastajat (30,6%) ja hea 24 vastajat (15,3%). Pigem halb 12 vastajat (7,6%), 9 vastajat (5,7%).

Halva hinnangu põhjusena toodi välja:

Näiteks puudub Kolga Koolis psühholoog, Kuusalu Keskkooli koduleheküljel pole mingit infot nende psühholoogist, peale nime. Infot pole piisavalt, pole kuulnudki sellisest võimalusest. Pole kuulnud et selliseid võimalusi osutatakse. Ei olda teadlikud kust abi või nõustajat leida. Nõustamine toimub mitte kättesaadavas kohas.

Kuidas oled peamiselt nõustamist saanud? Kokku 157 vastust

Nõustamist ei ole vajanud 77 vastajat (49%)

56 vastajat (35,7%) on nõustamist saanud oma koolis

9 vastajat (5,7%) on külastanud internetilehekülgi, mis pakuvad nõustamisteavet.

6 vastajat (3,8%) on kirjutanud nõustajale e-kirja või tavalise kirja.

6 vastajat (3,8%) on saanud nõustamist kas individuaalselt või väiksemas grupis.

3 vastajat (1,9%) on helistanud nõustajale.

Need, kes on nõustamist saanud hindasid nõustamist:

46 vastajat pigem hea ja 17 vastajat hea.

12 vastajat pigem halb ja 4 vastajat halb.

Hinnang „halb“ põhjuseks nimetati:

- ei taha kohalikega rääkida kõigest
- pole kuskil kirjas kellelt saaks abi paluda kui seda vaja
- pole saanud Kuusalu vallas nõustamist
- vähe nõustamist

Kuidas mõjutab Sinu perekonna majanduslik olukord Sinu osalemist noortele mõeldud tegevustes? Kokku 155 vastajat

Pooled vastajatest ehk 77 vastajat (49,7%) saavad osaleda mõningate piirangutega ja 63 vastajat (40,6%) vastasid, et saavad osaled ilma piiranguteta.

14 vastajat (9%) saavad osaleda, kuid suurte piirangutega ja 1 vastaja, kellele pere majanduslik olukord ei võimalda üldse osalemist.

Noorteinfo**Kuidas hindad noori puudutava ja Sulle vajaliku info kättesaadavust?**

Üle poole vastajatest hindavad vajaliku info kättesaadavust pigem heaks (85 vastajat, 52,8) ja ligi kolmandik (40 vastajat, 24,8%) heaks.

30 vastajat (18,6%) annavad hinnangu pigem halb ja 6 vastajat (3,7%) halb

Peamiste kohtadena, kust otsida noorte infot toodi välja:

Internet – koduleheküljed, Facebook, lapsemure.ee, tubakavaba.ee.

Kool, noortekeskused, spordikeskus

Teadetetahtlid Grossi pood, Capri, Kaer.

Vanemad, sõbrad.

Noorte osalus**Kas Sa oled osalenud mõne töörühma, komisjoni, foorumi, ümarlaua, arvamuse kujundamise töös või vastanud küsitlusele, mis on puudutanud kodukohaga või laste/noorte tegemistega seotud küsimusi? Kokku 162 vastajat**

135 (83,3%) vastajat ei ole osalenud.

Vaid 27 vastajat (16,7%) on osalenud.

Osalemiskohtadena toodi välja:

Kooli hoolekogus õpilaste esindamine, õpilasmavalitsus, küsitlused, noorte volikogu, Osaluskohvik, lõimumisprojekt. Samuti toodi välja, et otseselt pole osalenud, aga olen tihti neid küsimusi inimestega arutlenud, kes nendega tegelevad

Kas Sinu arvates Sinu kodukohas üldiselt arvestatakse noori puudutavate otsuste tegemisel laste/noorte huvide ja vajadustega?

70 vastajat (43,2%) leiavad, et enamasti arvestatakse ja 9 vastajat (5,6%) leiavad, et alati arvestatakse noorte huvide ja vajadustega.

55 vastajat (34%) ei oska sellele küsimusele vastata.

27 vastajat (16,7%) leiavad, et enamasti ei arvestata ja 1 vastaja (0,6%) leiab, et noorte huvide ja vajadustega ei arvestata kunagi.

Kas Sulle meeldib Kuusalu vallas? Kokku 161 vastajat

Kuusalus meeldib peaaegu 90% vastajatest. Neist 94 vastajale (58,4%) pigem meeldib ja 45 vastajale (28%) väga meeldib.

12 vastajat (7,5%) ütlevad, et pigem ei meeldi ja 10 vastajat (6,2%), et üldse ei meeldi.

Põhjendusena, miks ei meeldi, toodi välja:

- Kuusalu Keskkoolis on halvad õpetajad.
- Midagi ei toimu ning busse ei käi
- Vallavalitsuse stagneerumine
- Mulle ei meeldi eesti
- Noortel pole kohta kus olla nii pimedatel aegadel kui ka vihmastel perioodidel
- Noortel puuduvad kohad kus olla või kus neil oleks kohta olla nt nädalavahetustel kui kooli pole
- Kõik kohad on minu kodust liiga kaugel.
- Sest mulle ei meeldi see vald väga
- Sest meile ei tehta staadionit!!

Noorsootöötajad

Noorsootöötajate ankeedile vastas 44 noorsootöötajat.

32 vastajat (76,2%) olid naised ja 10 vastajat (23,8%) mehed.

15 vastajat (35,7%) 36-45 aastased, 13 vastajat (31%) 46-55 aastased, 7 vastajat (16,7%) 26-35 aastased, 3 vastajat (7,1%) üle 63 aastased, 2 vastajat (4,8%) 21-25 aastased, 2 vastajat (4,8%) 21-25 aastased.

26 vastajal (66,7%) oli kõrgharidus, 7 vastajal (17,9%) keskeriharidus ja 6 vastajal (15,4%) keskharidus.

Kehtiv noorsootöötaja tunnistus oli 27 vastajal (67,5%), 13 vastajal (32,5%) ei olnud kehtivat kutsetunnistust.

Noorsootöö valdkond

Vastanud noorsootöötajad töötavad üldhariduskoolis 23 vastajat (54,8%) huvikoolis 10 vastajat (23,8%), noortekeskuses 4 vastajat (9,5%), Noorteühingus ja noorteorganisatsioonis 4 vastajat, kohalikus omavalitsuses 4 vastajat, spordiklubis 2 vastajat. Lisaks erinevates MTÜ-des, JK Kuusalu Kalev, kristlik kogudus ja huvitegevuse pakkumine iseendale tööandjana.

Vastanute hulgas on noorsootöö:

26 vastajat (61,9%) – tasustatud kõrvaltöö

14 vastajat (33,3%) – vabatahtlik ehk tasustamata töö

12 vastajat (28,6%) – põhitegevus

Koormus põhitegevuse korral:

8 vastajat (21,6%) – 10 tundi nädalas või vähem (kuni veerand koha koormus)

7 vastajat (18,9%) – vähemalt 40 tundi nädalas

6 vastajat (16,2%) – 20 tundi nädalas (poole koha koormus)

4 vastajat (10,8%) – 30 tundi nädalas (kolmveerand koha koormus)

1 vastaja – 35 tundi nädalas, 20 avatud noorsootööd ja 40 noorteühingu juhtimist, 2 tundi nädalas, vastavalt projektile - hooajaline, 10 tundi kuus, 12 tundi nädalas, 2 tundi, kui läheb noortega töötamiseks, siis tunde ei loeta, 20+ tundi (pole põhitegevus), 6 tundi nädalas, 4 tundi, 10-15 tundi nädalas.

Noorsootööga on vastajad tegelenud:

22 vastajat (52,4%) – üle 10 aasta

7 vastajat (16,7%) – 7-10 aastat

7 vastajat (16,7%) – 4-6 aastat

5 vastajat (11,9%) – 1-3 aastat

1 vastaja (2,4%) – vähem kui aasta

Kui palju kulub Teie aega keskmiselt ühes kuus vabatahtlikuks noorsootöök?

Enamus vastajatel 8-20 tundi nädalas koos kontakt ja ettevalmistus ajaga. Kui 8 tundi kontakt tunde siis kokku 26 tundi koos ettevalmistus ajaga.

Oli ka vastuseid 2 tundi, 4 tundi, 4 X 1,5 tundi.

- Vastavalt projektile, kui projekt käsil iga päev tunnike
- Ei ole arvet pidanud
- Kui noor vajab abi, aitan
- Nädalavahetustel aeg ajalt
- Vastavalt vajadustele ja tekkinud olukorrale
- Totaalselt erinev 20 tundi kindlasti

Rahulolu

Kuivõrd alljärgnevad tegurid motiveerivad Teid Teie praeguses töös noortega?

	Üldse ei motiveeri	Pigem ei motiveeri	Pigem motiveerib	Väga motiveerib
Huvi valdkonna vastu			15	27
Võimalus noorsootöö valdkonna arengut mõjutada	1	4	26	9
Võimalus arendada/suunata/õpetada noori			11	31
Noorte saavutused, kordaminekud		1	8	33
Eneseteostuse võimalus		2	22	18
Oma vastutuse tunnetamine	2	4	20	16
Noorsootöötajate tunnustamine	8	13	11	9
Võimalus isiklikuks arenguks ja enesetäiendamiseks		5	18	17
Noorsootöötajate töökeskkond	7	12	14	8
Teised noorsootöötajad ja kolleegid	2	9	18	12
Noorsootöötaja töötasu	15	12	7	6

Kas kohalikus noorsootöös on midagi, mis Teid häirib?

- Võimalus panustada kogukonna (sh laste) tervisesse, luua peredele võimalusi ühistegevuseks, panna koos tegutsema erinevas vanuses ja erineva füüsilise võimekusega (sh puudega) lapsed, pakkuda võimalusi ja toetada toimetulekuraskustes perede lapsi st proovida luua sotsiaalset võrdsust.
- Laste tahe ja soov
- Töökoormus
- Väga mitmekesine töö.
- Noorte säravad silmad (:
- Mind motiveerib see, kui noortel on huvi selle vastu, mida ma neile õpetan.
- armastus muusika vastu, eriala ja hobi on ühes
- Soov hoida vahvaid tegevusi kodukandile lähedal

Kas kohalikus noorsootöös on midagi, mis Teid häirib? 40 vastajat

Üle poole vastajatest 23 vastajat (57,5%) vastas sellel küsimusele jaatavalt.

17 vastajat (42,5%) vastas eitavalt.

Need vastajad, kes leidsid, et midagi häirib, tõid põhjustena välja:

- kaaskodanike suhtumine
- vabatahtlikkuse mõtestamine
- koostöö teiste juhtidega
- Valla mastaapides vaadates puudub hea ülevaade, näiteks kevadel koondada kokku kõik algavad suvelaagrid jms, sest pakkujaid on palju. Tihedam koostöö (mtü-d, väiksemad rahvamajad jm.). Püüda panustada ja kaasata rohkem teadlikku noorsootööd tegema vabatahtlikke.
- Vallavalitsuse arusaamad spordist ja noortega tegelemisest
- Koostööd ning infot on väljaspool oma lähimat kolleegideringi vähe, igaüks toimetab vaikselt oma nurgas, kuid suurt ja mõjusat pilti ei tule kusagilt välja.
- Liiga suur töökoormus
- vallavalitsuse järjepidev kodaratesse loopimine
- Kõige rohkem häirivad ebapiisavad tingimused. Võrreldes eelmise aastaga on noortemaja külastatavus laste poolt oluliselt langenud, kuna vallavalitsus on hõivanud noortele mõeldud niigi ahtad ruumid.
- Paberimajandus paneb tihti headele ideele piiri - pigem jääb asi tegemata.
- Kuna annan trenne ka Keilas, siis oskan võrrelda. Keila noortekeskus näiteks on igal pool kohal, korraldab väga palju üritusi ning alati valmis koostööks erinevate projektide näol
- Töötajad tunduvad toredad, aga tingimused on alla igasuguse arvestuse. Kuuldavasti jätab soovida ka palk. Kuusalus pole noortel kohta, rääkimata vajalikust inventaarist. Käisin õpetamas Muhu noortekeskuses, kus on peale piljardilaua ka raadiostuudio, mängudetuba, bändiruum koos kvaliteetse tehnikaga jne. Arenguruumi on.
- Halvas seisukorras ruumid, puudub järjepidevus - töötajate pidev vahetumine.
- Andekate laste liigne hõivatus ja rapsimine.
- Ebavõrdsus erinevate noorsootöötajate vahel
- ruumide puudus koolis
- Liigne koolikesksus. Koostöö puudumine.
- Koostöö
- Noorsootöö alaväärtustamine ja vahel lausa süüdistamine.
- Jah, noorsootöötajate töö on alaväärtustatud, nagu ka paljude teiste valdkondade esindajate töö. Aga iga kord, kui sellest juttu teha proovime, pööratakse teravik tagasi "te ise ei räägi ja me selle pärast ei tea ja me ei saa aru, mis te teete jne" ja niimoodi aastast aastasse...

Siis tekib küsimus, et kaua peab rääkima ja kuidas peaks siis rääkima, et kohale jõuaks. Kas asi on ikka rääkijatest või on kuulajates?

Näiline huvi tundmine ei too kellelegi kasu. Näiline küsimine ei aita kuidagi koostööle kaasa... "Näo tegemine, et kõik on korras" ei kaota tegelikke probleeme.

See asi peab hakkama muutuma ja see muutus peab toimuma inimeste sees. See on suur muutus ja suur ootus... Aga mitte lootusetu. Sest me kõik oleme ühtmoodi inimesed, seega võimelised oma vaatenurka, suhtumist, tegutsemist muutma. :)

Palun kirjeldage, milline on Teie poolt noortele suunatud tegevuste õpiväljund noorte jaoks.

- Lapsed saavad võistelda ja neile meeldib see.
- isiksuse areng
- Sotsiaalne võrdsus, koostegemise rõõm, eduelamus, tervis
- Noored on motiveeritud, eneseteadlikumad ja rohkem looduses.
- Koostegemine, positiivne enesehinnang, õnnestumine
- empaatiavõimelisemad, motiveeritud ja eneseteadlikumad noored, kes ei karda tööd, looduses viibimist ja keerulistes olukordades toimetulemist
- Noor on teadlik võimalustest, noor on aktiivne, julgeb ja tahab sõna sekka öelda jne. Saab osaleda koolitustel. Kasvab teadlikkuse ja ettevõtlikkuse.
- Eneseteostus, hakkama saamine, tulemuseni jõudmine, areng paremuse poole.
- Terves kehas terve vaim, sporti peab tänapäeva infoajastul enam tähtsustama kui varasemalt
- Koosolemine, koostegemine, oma oskuste näitamine.
- Uued oskused (nt. käeline tegevus) ning paremad suhted kaaslastega.
- Olen õpetaja. Noored on huvitatud õppima, nad suhtuvad ainetundidesse positiivselt.
- teadlikumad noored
- Väljund on kultuur ja tulemus on siis käega katsutav kui osaled laulu-ja tantsupeol.
- Julgus, esinemiskogemus, eneseteostus, usk endasse ja oma võimetusse, tunnustus hea töö/esinemise eest, organiseerimiskogemus, tööks ja iseseisvaks eluks ettevalmistus.
- Loodan, et olen suutnud neisse, kellega olen kokku puutunud, anda lisa ja julgust oma ideede ja unistuste elluviimisel. Mina olen ainult kõrvalkäija ja lambihoidja.
- Parema tervise, väljakutsed, tulevane töökoht.
- Tantsukoolina õpetame neid eelkõige tantsima, kuid tänu esinemistele ja võistlustele areneb väga suuresti ka nende meeskonnatöö, erinevate isiksustüüpidega suhtlemine, tolerantsus, algatusvõime, suhtkusoskus. Samuti kaasan noori ka ürituskorraldusse ning erinevatesse projektidesse (moeshow korraldamine, seinad graffitist puhtaks, jõulupeod jt)
- eneseteostus, osalemine õpilasvõistlustel
- Enda arendamine ja tundmaõppimine.
- Noored võiksid olla julged ja ettevõtlikud, mitte vajuma stampidesse. Nad võiksid tegeleda endale meelepäraste asjadega nii, et neil oleks samal ajal lõbus ja selle käigus avastada iseendas peituvad anded.
- Hea rüht ja kehahoid, rõõm liikumisest.
- Võistlemine Eesti MV-l
- Areng, eneseteostus
- Laste füüsiline ja mentaalne areng

- Võimaluse ja eneseteostuse pakkumine läbi spordi.
- Neil on võimalus tegeleda meeskonnaspordiga, milles on vaja lihvida individuaalseid oskuseid et hakkama saada, kuid meeskonna edu sõltub siiski omavahelisest koostööst, läbisaamisest ja ühtsest õnnestumisest. Kõik see pakub pinget nii suurematele kui väiksematele läbi mängu, mis paelub. Teistega arvestamine ja koostöö on vajalik igas eluvaldkonnas, rääkimata sportlikust ja liikuvast eluviisist.
- Eneseteostus, tahtejõu arendamine, hea tervis kogu eluks
- Laps julgub kas üksi või koos kaaslastega laulda. Koostöö tegemine, kaaslastega arvestamine, ka erisustega arvestamine, hoolimine, sallivus, väärtushinnangud kultuurile, ühiskonnale, käitumisele.
- Julgem, aktiivsem, loomingulisem noor, kes usub endasse.
- Enesekindlam ja tegusam noor, kes on toimetulev erinevates olukordades.
- Laias laastus on tulemuseks "Inimeseks olemine". Õpiväljundid noorte jaoks on erinevate tegevuste raames erinevad. Tegevustapakett aasta lõikes mitmekesine. Väga üldiselt saab kirjeldada järgmisi õpiväljundeid:
- Noor on enesetadlikum - tunneb oma võimeid, on nende osas adekvaatne, on empaatiline, märkab teisi enda ümber, oskab arvestada. On julgem oma arvamust kujundama ja ka avaldama. Noor oskab end paremini väljendada (rikkam sõnavara, selgem arusaam sõnumist, mida ta soovib endastada jne). Peab endast lugu ja peab lugu ka suhetest teistega. On valmis ise julgemalt suhteid looma ja hoidma. On huvitatud enesearengust - uurib selleks võimalusi ja plaanib oma aega arengut toetavates tegevustes osalemiseks. Märkab oma tundeid ja leiab neile üha täpsemaid kirjeldusi (enam, kui et tunne on hea-halb). Leiab üha paremaid viise tunnetega toimetulekuks. Oskab teha koostööd, oskab näha oma vastutust ühise eesmärgi saavutamisel. Näeb põhjus-tagajärg seoseid - eristab oma osa selles. On valmis oma teadmisi, oskusi, aega panustama ühistegevustesse - genereerib ideid, valmistab ette oma osa, viib läbi, teeb kokkuvõtteid. Saab aru vabatahtlikust tegutsemisest ja sellega seotud väärtustest. jne. Oskab end ühistegevuste järgselt analüüsida: mis läks hästi, milline on arenguruum, mida õppisin jne.
- jne. jne. jne.
- Koos kristlike väärtuste ja põhialuste teadmistega toetada noore inimese arengut lihtsalt inimesena ja isiksusena.

Ettepanekud noorsootöötajatelt noorsootöö arendamiseks Kuusalu vallas

- Alustama peaks selgitustööst, mis on noorsootöö, ja see oleks kõigile üheselt arusaadav.
- otsustajatelt rohkem ära kuulamise võimet
- Kaasata rohkem noori läbi erinevate projektide.
- Noortekeskused peaks olema avatud pigem õhtuti nt 15-21, et oleks võimalus osaleda lastel, kes käivad trennides/muusikakoolis. Paljude laste vaba aeg algab kella 18st. Arvan, et hilisem tööaeg võimaldaks osaleda ka vanematel lastel. Noortele pakutavad tegevused võiks olla ette teada (lisaks FBle, Sõnumitooja). Tegevusi igas eas lastele. Võiks teha üleskutse lapsevanematele vabatahtliku töö tegemiseks nt tehnika või robotikaringi juhendamiseks või ühekordsed tegevused

(käsitöö (ka poiste), meikimine, söögitegemine, ametite tutvustus, reisikirjeldused, lemmiklooma hooldamine, pere eelarve).

- Erivajadusega laste kohtumised.
- Õppimistuba ja -tund, kus vanemad lapsed saaks vajadusel juhendada nooremaid.
- Lastele ja peredele nõustamisteenuse vahendamine, vestlusringide korraldamine.
- Kui vallaelarve ei võimalda hankida vahendeid töö paremaks korraldamiseks võiks teha üleskutse lapsevanematele, kes aitaks taotleda projektirahasid.
- Rohkem tuleks tegeleda enda näitamisega. Luua võiks kodulehe, kus info on süstematiseeritud. See aitaks ülevaatlikumalt tutvuda teie tegevuste ja plaanidega. Praegu ei ole võimalik kuskilt leida infot, mis projekte noortekeskused ellu viinud. Kui ma ei ole FB kasutaja, siis ma ei tea, mis te teete ja jääb mulje, et ei tehtagi midagi. Kodulehel on võimalik paremini reklaamida ka sponsoreid.
- Kui tundub, et teid ei väärtustata, siis on võimalus, et see tuleb sellest, et ei teata millega tegelete.
- Paremad ressursid väärtustamaks inimest ja tema pühendumist
- Läbirääkimisi, koostööd, kajastusi tegevustest.
- Vallajuhtimises kord majja!
- Võimalusel kaardistada noorte soovid ja vajadused, nende huvid ja tahtmised. Teha võimalikult palju koostööd - koolid, huviringide juhendajad, noorsootöötajad jne.
- Töötan naabervallas.
- Rohkem tegevusi ja koosolemisi noorte vanematele, noored leiavad suurepäraselt ise oma raja.
- Igasuguste projektide ning toredate ettevõtmiste rahastamine peaks olema lihtsamini teostatav.
- Rohkem vahvaid huvimesse, koolitusi ning motivatsioonipäevi. Oleks ise kindlasti huviline et sellele kaasa aidata!
- koostöö kohalike ettevõtjatega, konkreetsete tööpakkumiste otsimine noortele suveks
- Kuusalu muusikakool tuleb saada Kuusalu keskkooli kõrvale. See on siililegi selge, et see seal peab olema. Sellest lähtuvalt tuleks hakata tegutsema ja vaadata üle kogu noortega seotud asutuste plaan. Noortekeskustel on vaja normaalseid ruume igas asulas. Ruumid ei tohi olla keldris, kus võib vohada ohtlik hallitus ega mingites mahajäetud trafomajades. Ruumid peavad olema viisakad ja võiksid olla inspireerivad. Sellest võiks alustada!
- ei ole
- Käia Sipoo vallas tutvumas noortekeskustega, neid on seal palju
- Pakkuda tegevusi ja innustada lapsi, kes millegagi ei tegele.
- Arvan, et Kuusalu vallas on piisavalt võimalusi noortel enda arendamiseks
- Avalikud kampaaniad! Viimasel ajal neid ikka natuke juba on ka.
- Vallas on vaja selget visiooni noorsootööst. Vaja on lahti mõtestada ja seletada noorsootöö olemus. Noorsootöö peab lähtuma noortest. Tingimused peavad käima ajaga kaasas ja vastama noorte ootustele/vajadustele.
- Vallas puudub noorsootöötajate ja noorte tunnustamine.

- Luua tuleks noortele omaalgatusfond millest toetataks erinevaid projekte ja ettevõtlust.
- Parem koostöö erineva noorsootööga tegelevate asutuste vahel
- Kahjuks sai mu aeg otsa, et vastata... aga lühidalt öeldes, siis mõelda tuleks TEGELIKE VAJADUSTE peale ning lähtuda arengu soodustamisel nendest (tegelikest vajadustes), mitte teha näilisi samme nagu näiline struktuuri muutmine või ametinimetuste muutmine ... Seda pole ju tegelikult kellelegi vaja ja alati tuleks küsida, et "kuidas see praegu arengut toetab", "kuidas see aitab kaasa tegelikele (arengu)vajadustele".
- Muutus peab alati olema vajaduspõhine ja tegelik ning sisuline! Samuti tõesti arengut toetav.
- Edu!
- Noorsootöötajaid väärtustatakse; koostöö moment jätkuks erinevate toredate tegijate (inimesed, ettevõtjad, seltsid, ühendused jne) vahel, kes noorte käekäigust huvitatud on; kindlasti jätkata Noortekeskustega ja olla nähtaval.

Noorteühendused

Noorteühenduste ankeetidele tuli 5 vastust.

MTÜ Ökokratt

Noored Kotkad

Kodutütred

Kuusalu Keskkooli Õpilasesindus

MTÜ Noorteühing Tugiõpilaste Oma Ring Eestis

Kuusalu Kunstide Kool andis tagasisidet ühise vastusena (Lisa 1)

Vastanud organisatsioonide põhitegevusvaldkonnad.

- Loodusharidus
- Eestluse hoidmine. Ellujäämisõpe,
- Tütarlaste vabatahtlik isamaaline skautlik Kaitseliidu noorteorganisatsioon, kellel on oma põhikiri ja sisekord.
- Kooli huvitegevuse arendamine, koolisiseste ürituste korraldamine
- Tugiõpilastegevus: noorte (tavaliselt alates 12. a) ja ka juhendajate sotsiaalsete suhtlemis- ja toimetulekuoskuste koolitused (vähemalt 20 erinevat teemat, hulganisti oskusi, mitteformaalse õppe vormis).

Tugiõpilased ehk TORE noored ehk toredad kuuluvad vabariiklikusse ühingusse. Piirkonniti on koolitatud torekate tegevused erinevad. Peamine on olla sõbraks, abiks, toeks omaealiste noorte seas või olla koolirõõmu looja - võimalikud on väga erinevad tegevused, algatused jne - sh. noortelt noortele põhimõttel järgmiste torekate koolitamine.

See kõik (mis saab pärast koolitust) käib väga loomulikkude rada, pole etteandud programmi. Torekas olla on elustiil - need on noored, kes kannavad ja levitavad inimsõbralikkude ja koostööle orienteeritud mõtteviisi.

Nende organisatsioonide põhitegevus on valdavalt seotud:

Kohaliku omavalitsusega 5 organisatsiooni

Üleriigilise tasandiga 3 organisatsiooni

Maakondliku tasandiga 2 vastajat

Rahvusvahelise tasandiga 1 organisatsioon

Nende organisatsioonide registreeritud liikmete arv kohalikus omavalitsuses?

17

40 vastuvõetud liiget.

45

29

14

Nende organisatsioonide liikmete vanus kohalikus omavalitsuses?

13-19 aastased – 5 organisatsioonis

7-12 aastased – 4 organisatsioonis

20-26 aastased – 2 organisatsioonis

Üle 26 aastased – 1 organisatsioonis

Nende organisatsioonide juhtkonna liikmetest olid kuni 26-aastased 5 liiget.

Vastanud organisatsioonide tegevus on suunatud:

2 organisatsioonil (40%) organisatsiooni liikmetele ja 3 organisatsioonil (60%) nii organisatsiooni liikmetele kui ka kõigile teistele huvilistele (s.t. osalemine ei eelda liikmeks olemist.

Vastanud organisatsioonide tegevused (kokkusaamised, üritused jne.) toimuvad.

2 organisatsioonil 2-3 korda kuus, ühel 1 kord kuus ja ühel üks kord nädalas.

Kohalik omavalitsus on/ei ole eelneva aasta jooksul toetanud neid noorteühingut järgnevalt?

	Jah	Ei	Ei oska öelda
Rahaliste püsitoetustega		5	
Ühekordsete rahaliste vahenditega	1	3	1
Ruumide rendivaba kasutamisega	2	3	
Ruumide kommunaalmaksete tasumisega		4	1
Noorsootöö- ja spordiinventari tasuta kasutamisega	2	3	
Transpordikulude hüvitamisega (nt. mõne üritusega seoses)	1	4	
Mööbli ja kontoritarvete tasuta kasutamisega	1	4	
Sidevahendite (nt. telefon) tasuta kasutamisega		4	1
Arvuti tasuta kasutamisega	1	4	
Tasuta koolituse/nõustamisega		5	
Kodulehekülje tasuta majutamisega serveris		4	1

Kas Teie organisatsioon oli 2016. aastal kaasatud mõnesse kohaliku omavalitsuse töörühma, komisjoni, foorumisse, ümarlauda, arvamuse kujundamisse, küsitluse vms. arutelusse?

Sellele küsimusele vastas 4 organisatsiooni eitavalt ja üks organisatsioon tõi välja käesoleva küsitluse. Lisaks toodi välja FB postitused ja arutelud elanikega.

Organisatsiooni ja kohaliku omavalitsuse vahelist koostööd hinnati järgnevalt:

3 organisatsiooni pigem hea, 1 hea ja 1 pigem halb.

Kas Teie organisatsioon esitas 2016. aastal kohalikule omavalitsusele ettepanekuid, pöördumisi nt. õigusaktide, noorteühingute rahastamise, noorte tegevuste, noorte ürituste vms. kohta?

3 organisatsiooni vastas eitavalt, 1 ei oska öelda ja üks vastas jaatavalt. Jaatavalt vastanu täpsustas, et on tehtud ettepanekuid ja osaletud aruteludes.

Juhul, kui Teie ettepanekud eeldasid kohaliku omavalitsuse tagasisidet, siis kas Teile vastati mõistliku aja jooksul?

Üks vastanud organisatsioonidest tõi välja, et nende ettepanek ei eeldanud tagasisidet ja teine organisatsioon tõi välja, et nende ettepanekule ei vastatud.

Organisatsiooni ootused kohalikele omavalitsusele 2017. aastal

- Kus viga näed tule ja aita, kuid ühepoolset on seda keeruline teha
- Suuremat toetust ja koostööd
- Sujuva koostöö jätkumine
- Rohkem koostööd
- Vastan üldisemas plaanis - see puudutab üldist suhtumist ja toimimist. Mitte ainult kõne all olevat noorteühingut.
- Näen kahte inimeste jaoks olulist asja:
  - o Süsteemne rahaline toetus.
  - o Tunnustamine.
- Täpsemalt:
- Süsteemset rahalist toetust näen kahes osas:
  - üks osa on spetsialisti töö tasustamine;
  - teine osa on elementaarsete töötingimuste (vahendite) võimaldamine.
- Praegu on ringijuhtimine (tasustatud tööna) võimalik kas koolis või rahvamajas. Aga noortekeskustes tegutsevate ringide töö mitte! Või???
- On väga palju ühinguid, kelle tegevus ei pea toimuma koolis või rahvamajas ja mis ei ole traditsioonilised (laul, tants, sport-skaalal asetsevad ringid). Mis ongi üles ehitatud noore inimese inimeseks olemise ja väärtuste kujundamisele, suhtlemisele, muudele elulistele toimetulekuoskustele.
- Tihti teevad seda tööd vabatahtlikud (kes on aga ise tegelikult läbinud koolitusi, et saada vastavaks spetsialistiks ja teha seda tööd kvaliteetselt).
- Taoliste ringide tegevuse regulaarse ja süsteemse tegutsemise jaoks on vajalik vastava ettevalmistuse läbinud juhendaja. Juhendaja töö peaks olema tasustatud (ringijuhi tasuna), et tagada ringi jätkusuutlik toimimine (initsiatiiv ja vabatahtlikkus on selle töö juures nagunii juba olemas!!! Aga sellest ei jagu pikalt...).
- Ja taoliste ringide töö jaoks elementaarsete töövahendite tagamine - kas seda on vaja enam põhjendadagi? Sepp vajab vasarat! Iga ringijuht ise teab oma valdkonna jaoks vajaminevate vahendite

- Lähiperspektiivis: kui need kaks on tagatud, siis on inimene rohkem motiveeritud ka ise oma tegevusvaldkonnas toimivate sündmuste jaoks võimalusi leidma, sest ei pea enam muretsema elementaarse pärast... Vaid saab hakata looma lisaväärtust! See peaks olema meie siht!

- Pikas perspektiivis: Kui need kaks on juba tagatud, siis oleme olnud märkavad, hoolivad ja oleme investeerinud oluliseimasse ressursi - inimestesse!!! Kes

tegelevad noortega. Meil on olemas vastavad inimesed, kes selles osas väga oskuslikult ja teadlikult soodsaid tingimusi loovad! Seega oleme investeerinud ka noortesse, kellest saavad tänu noorteühingusse kuulumise kogemusele aktiivsed, teotahtelised, tähelepanelikud, vastutustundlikud jne. kodanikud! See on peaks oleme meie ettenägelik taotlus!

- Tunnustus. Märkamine. Need on liikumapanevad jõud, mis alati ei pea tähendama suuri rahalisi ressursse.
- Jah, seda tunnustust ja tähelepanu soovivad justkui kõik. Minu juhtimiskogemus ütleb: siis tulebki kõikidele seda pakkuda. Sest see on inimlik vajadus, mille rahuldamata jätmine on pigem kahjulik süsteemile ja selle toimimisele. Tunnustamata inimesed ei panusta mingil hetkel enam oma parimal moel süsteemi heaks ja või lahkuvad üldse (NB! Kuusalu Noortekeskuste kaadri voolavus on aastate jooksul olnud meeletu. Iga kahe aasta tagant on uus juht ja uued noortejuhid!!! Ja veel - paraku lahkutakse "mõru mekk mann" - see on ohumärk!!!!)
- Inimesi peab hoidma, neid kuulama, väärtustama, innustama, toetama, nendega kohtuma, neid märkama, tunnustama - nendega koostööd tegema! Nii hoiame süsteemi kõige olulisemaid sambaid!!! Ja midagi tugevamad sambad, seda tugevam süsteem. :)
- See on (vist) suur suhtumise (hoiakute ja vaatenurga) muutus, kui see tuleb... AGA ON kindlasti pingutust VÄÄRT!!! Proovigem, vaadagem, mis saab... aastate pärast. Kas kaader püsib? Kas meeskond toimib? Milline on töötajate rahulolu... Millised on traditsioonid, tegevused... jne.

Mida Teie organisatsioon suudab pakkuda kohalikule omavalitsusele 2017. aastal?

- viia läbi tegevusi, mida KOV ei suuda või ei oska
- Noortele võimalusi tegutseda aktiivselt looduses ja õppida eluks vajalikke oskusi.
- Tegusaid noori
- Õpilaste aktiivset osalemist üritustel, ettepanekuid kohaliku omavalitsuse huvitegevuste edendamiseks
- Antud organisatsiooni tegevus on hetkel pausil.
- Aga kõikide KOV tasandi ühingute panust tuleks regulaarselt uurida, et ühelt poolt ise teada saada, milline ressurss meil kasutamata on ja teiselt poolt seda ressursi jõustada ning võimendada. Sest, keda märgatakse, see tahab veel parem paista ja panustab sellesse!
- Ja seda "uurimist" tuleks kindlasti teha ka silmast-silma kohtumistel - kes on need reaalsed inimesed, kes ühingu tegevusi ellu viivad, millised on ühingu tavad, meetodid, millised eesmärgid, taotlused ja tulemused.
- Nii saame kätte parima info ja näeme tegelikku potentsiaali oma valla inimeste töös ning selles, mida nende töö head kaasa toob... Ja saame ka mõelda, kuidas see oleks pidevas arengus ning üha parem.
- Lisaväärtust looks ühingute esindajate ühiskohtumised. Ühinged peaks üksteise tegevustest rohkem teadma - nii võivad sündida väga head koostöövormid,

vastastikku kasulikud (kasvõi ühingutekeskne väärtustamine, tunnustamine)
toimemehhanismid jne.

- Nii oleme veel tugevamad!!!
- :)
- Jõudu-jaksu meile!

KOKKUVÕTE

Noori vanuses 7-26 elab Kuusalu vallas 1387. sh 7-17 aastaseid 809 ja 18-26 aastaseid 610. Eesti rahvusest noori on 865, vene rahvusest 16 ja muust rahvusest 10.

Küsimustikele vastas Noori vanuses 7-12 206 ja noori vanuses 13-26: 161

Käesolev noorsootöö kvaliteedi hindamine viidi läbi Kuusalu vallas 2016 aasta lõpus. Kvaliteedihindamine andis hea ülevaate noorsootöös toimuvast.

Kõige kõrgeimad keskmised hinded said „3,5“ alaeesmärk 3.3 Ennetustegevus ja tugi probleemidega toimetulekul on mitmekülgne ning seda toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku. „3,3“ alaeesmärgid 1.1 Noortele on loodud mitmekülgsed võimalused noorsootöös osalemiseks ja 2.2. Soodustatakse noorte kodanikualgatust.

Kuusalu vallas on tugev ennetustegevus ja seda toetav koostöövõrgustik. Riskiperesid toetab tugiisik. Üldhariduskoolide juures on väikeklassid ja tugiisikud.

Noortele on loodud mitmekülgsed võimalused noorsootöös osalemiseks kõigi valla üldhariduskoolide juures. Lisaks mitmekülgsed võimalused Kuusalu Kunstide Koolis. Vallas on kolm noortekeskust. Igas keskus poole kohaga noorsootöötaja.

On koostatud Kuusalu Valla Noorsootöö Arengukava 2014-2020 ja kehtestatud Kuusalu Noortekeskused põhimäärus. Kuusalu Valla Arengukavas 2012-2032 on noorsootöö kajastatud. Kuusalu vallas soodustatakse kodanikuteadlikkuse suurendamist läbi erinevate hästi toimivate organisatsioonide.

Kõige madalama keskmise hinde „1“ sai alaeesmärk 4.3 Noori kaasatakse otsusetegemise protsessi. Lisaks vajavad väljatöötamist noorte tunnustamise ja tagasisidestamise süsteemi loomine, noorte omaalgatuse toetus võimalused ja tõsta noorte osalusvõimalusi, luua osaluskogusid, et noored oleksid rohkem kaasatud neid puudutavate otsuste tegemisel. Noortekeskuste töö korraldamine vastavalt noorte vajadustele ja mitteformaalse õppe mitmekesistamine.

Lisa 1 Kuusalu Kunstide Kooli ühine vastus

Lugupeetud Krista Allik,

Alustuseks olgu öeldud, et Kuusalu Kunstide kooli õpetajad tunnustavad kõiki, kes panustavad noorte haridusele ja haritusele. Käesoleva kirjatöö eesmärk on vastata ankeedile üldistavalt tuues esile mõned meie arvates olulised aspektid meie õppetööst ja tähelepanekutest.

Noortega seonduvaid teemasid arutavad õpetajad peaaegu igal päeval läbi kogu õppeaasta. Ankeeti õpetajatega arutades ilmnesid arvamused, mida võiks kokku võtta küsimisega – kas see ankeet on ikka õigele adressaadile saadetud. Vastamise teeb võimatuks asjaolu, et puuduvad Kunstide kooli tööd iseloomustavad ja õppetöö korraldust tundvad küsimused. Eelnevast tulenevalt puudub ka võimalus adekvaatselt vastata. Vastuseid tugevalt mugandades moodustub moonutatud pilt meie kooli tegelikkusest, millel omakorda võib olla kahetsusväärne mõju küsitluse tulemuste põhjal tehtavatele otsustele ja plaanidele.

Huvikooli õpetaja on normdokumentide käsitluses tõesti üks noorsootöötaja kategooriatest. Enamus dokumente määratleb noorsootöötaja kui isiku kes korraldab noorte vaba aja veetmist. Kooli arvates, ei ole „ aja veetmine“ täpne termin meie tegevuse kirjeldamiseks. Kunstide Kool juhindub oma tegevuses koolipidaja normdokumentidest, millest üks olulisemaid on põhimäärus. Viimases on sätestatud eesmärgiks „anda õpilastele muusikalist ning kunstilist põhiharidust ning valmistada neid ette professionaalse muusika- või kunstihariduse omandamiseks“. Tegevuse aluseks on kinnitatud õppekavad oma ajaliste ja mahuliste eesmärkidega, õpiväljundi määratlemisega

Meie koolis töötavad õpetajad, sekretär, perenaine ja direktor (samuti pedagoogi kutsega). Õpetaja juhindub oma tegevuses ametijuhendist ja õppekavadest ning individuaalsest tööplaanist (kuna suurem osa tundidest on individuaalsed tunnid), mis koostatakse koos õpilasega ja õpilast arvestades. Eelmisest tulenevalt on sätestatud ka eesmärgid, nii mahulised kui ka ajalisel. Samuti kuidas toimub hindamine ja tunnustamine. Kunstide kooli õpetajate hulgas on nii üliõpilasi kui ka Muusika ja Teatriakadeemia emeriitprofessoreid, samuti üks Tartu Ülikooli semiootika doktorant, kuid pole ühtegi, kel oleks kutsekoja poolt välja antud noorsootöötaja tunnistus. Reeglina tähendab õpetaja meie koolis magistrakraadiga muusiku ja pedagoogi kvalifikatsiooniga spetsialisti. Magistrakraad pilliõppes tähendab 17 aastat õppimist.

Samas peavad õpetajad valdkonda väga oluliseks. Kool annab oma panuse tulenevalt koolipidaja poolt meile püstitatud eesmärkidest ja nende saavutamiseks fikseeritud meetoditest ja õppetöö korraldusest. Vestlustest õpetajatega koorub välja seisukoht, et paljud ei ole kursis valla võimalustega noorsootegevuse korraldamise osas üldiselt, kuna ei ela vallas, vaid tulevad õpetama mujalt, enamasti Tallinnast. Ning need lapsed, kellega nemad tegelevad, on äärmiselt hõivatud ning toimiva päevaplaani kokkupanemine põhikooli välise tegevuse korraldamiseks on väga keeruline ülesanne. Vallas elavate õpetajate arvates, on Kuusalus vallas võimalusi noortele pigem piisavalt kui vähe. Küsimus on, kuidas neid võimalusi soovitakse ja osatakse kasutada ja millised on perede sotsiaalsed, majanduslikud ning logistilised võimalused kasutamiseks. Äärmiselt oluline tulemuste seisukohalt on, kas ja kuidas perekond toetab lapse huvitegevust praktilise abi, tähelepanu ja tunnustusega.

Kunstide kooli tunniplaan koostamiseks läbirääkimisi pidades õpilaste ja vanematega on selgunud, et suur osa lastest, kes soovivad ka meil õppida, on tegevad laulukoorides ja ansamblites, käivad erinevatel treeningutel ja osalevad huviringides jne. jne. See tähendab, et tegemist on väga hõivatud lastega. Kool on alati arvestanud individuaaltundide planeerimisel lapse rühmatundide, -ringide, -treeningute toimumise aegu lootes ja uskudes, et laps kodu abiga jõuab. Raske on mitte märgata, et on tekkinud tõsine konkurents erinevate huvitegevuste vahel, soov laps n.ö. „üle lüüa“. Mitmekülgsus

on hea kuni ta aitab leida lapsele paremini sobivat, kuid pikema perioodi jooksul võiks nimetada seda ka killustatuseks, raskendades süvenemist ja tipptulemuste saavutamist ühes konkreetses valdkonnas. Oleme seisukohal, et samade laste veelgi laiem hõivamine ei tuleks laste arengule kasuks. Tähelepanu peaks pöörama neile lastele, kes üheski huvitegevuses ei osale. Ning püüda välja selgitada põhjused. Iga laps on milleski andekas, kuidas aidata neid lapsi ja peresid, et ükski anne ei läheks kaduma. . Põhimäärus sätestab meie kohustuseks ka teha muusika ja kunstialast koostööd ning edendada valla muusika ja kunstielu nendes vormides, mis tulenevad meile pandud ülesannetest ja kohustustest. Kõige levinumaks vormiks on mitmesugused kontserdid küll vallas ja kaugemal, koostöö kogukonna laulukooride ja Tormise Seltsiga, samuti kunstiosakonnal regulaarsete õpilasnäituse korraldamine. Peame seda väga tähtsaks koolielu küljeks.

Edusoovidega,

Lugupidamisega

Paul Himma

Kuusalus, 17. novembril

Lisa 2 Kuusalu KOV hetkeolukorra kirjeldus 2017

Hetkeolukorra kirjeldus Kuusalu KOV-lõikes

- Kuusalu, 55-60% kaasatud, 1387 noort

TUGEVUSED	NÕRKUSED/PARENDUSED
<ul style="list-style-type: none"> - Avatud noortekeskus, noorsootöötajad olemas - Võimalused mitmekesised - 7-12.a 90% kaasatud - Juhendajad olemas - Spetsiaistid pädevad - Avatud noorsootöö nähtav kogukonnas - Huviharidus - MONO internetis - Koolinõustajate koostöö toimib - Õpilasesindused tugevad - Rahvusvaheline noorsootöö projektide põhiselt toimib - Vabatahtlik teenistus: on olemas noorsootöötaja Hispaaniast - Tugev omaalgatus noorte seas - Lühikesed „laagrid“ toimivad - Ettevõtlikkus toetatud	<ul style="list-style-type: none"> - ANK lahtiolekuajad - 13- tegevused - Avatud noorsootöö ei kata hajaasustust - Huviringid koolikesksed - Tehniline baas vajab kaasajastamist - Mobiilne noorsootöö ei ole süsteemne - Info liikumine nooreni on kaootiline - Infot üritustest nooreni ei jõua - Koostöövõrgustik noorsootöö valdkonnas ja info liikumine ei toimi (MTÜ-lapsevanem, ank) - Noored tahavad arutelusid - Noorte rahulolu teenustega, tagasiside - Noorte volikogu, liidrite kasvatamine - Omaalgatuse toetamine - Noorsootöö ja noorsootöötajate väärtustamine - Ettevõtlikkuse arendamine - ANK huviringide arendamine - Töömalev - Kaasaegsed, eesmärgistatud tingimused noorsootööks - Info üleküllus, info leidmine noorsootöö teenuste osas - Tunnustamine

Lisa 3 KTG (Kuusalu, Loksa, Vihula) hetkeolukorra kirjeldus 2017

Hetkeolukord KTG lõikes, visioon, strateegilised eesmärgid (Kuusalu, Loksa, Vihula)

<p>TUGEVUSED (sise)</p> <p>Avatud noorsootöö</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valmisolek teenust pakkuda - Ruumid olemas - „paaripäevased laagrid“ - Koostöö vabatahtlik <p>Huviharidus</p> <ul style="list-style-type: none"> - KOV toetab <p>Huvitegevus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mitmekesine, suur valik <p>Noorsootöö koolis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toimib hästi ja mitmekülgne <p>Omaalgatus, osaluskogud</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktiivsed noored olemas - Õpilasesindused olemas <p>Ettevõtlikkus tööhõive</p> <ul style="list-style-type: none"> - Praktikabaas olemas <p>Tervistav puhkus</p> <ul style="list-style-type: none"> - KOV toetab laagrites osalemist <p>Teavitus ja nõustamine</p> <p>Rahvusvaheline noorsootöö</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kogemus olemas - Vabatahtlik teenistus EVS - Sõpruskoolid <p>Mobiilne noorsootöö</p> <ul style="list-style-type: none"> - Internetis toimib	<p>NÕRKUSED (sise)</p> <p>Avatud noorsootöö</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaasaegsed ruumid - Noorsootöötajate ja noorsootõtaja väärtustamine - Sporditingimused ei ole kaasaegsed - Noored ei suhtle omavahel, kakskeelsus <p>Huviharidus</p> <p>Huvitegevus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koolikeskne - LTT ringe vähe (juhendaja, vahendajaid puudu) - Lähtub õpetaja pädevusest - Jalgpall - 13- ringid - Huviringid sõltuvad koolibussist <p>Noorsootöö koolis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ei ole noorte vajadusest lähtuv, sõltub õpetaja pädevusest - Koolid ei arvesta mitteformaalset õpet <p>Omaalgatus/osaluskogud</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ümarlaud (noorte omavahelised arutelud) - Noorte osalus otsusprotsessis ja kogukonnas - Noorte julgustamine - Anda võimalus noorele arvamuse avaldamiseks - Noorte volikogu - Noorte liidrite programm - Mentorite puudus - Vähe projekte - Realseid kogemusi omaalgatusest pole <p>Ettevõtlikkuse/tööhõive parendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ettevõtjatega koostöö vähene - Töömalev - Õpilafirmad - Ettevõtlikkuse arendamine <p>Tervistav puhkus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tervisliku eluviisi toetamine <p>Teavitus ja nõustamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Info leviku parendamine (üleküllus, süsteemsus, info ette) - Noored ei oska teisi noori kaasata
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Koostöövõrgustik nõrk (lapsevanem, KOV, MTÜd, noorsootöötajad piirkonnas, KOV-i noorsootöö omavaheline koostöö, koostöö kooliga) - Noorte vajadused, rahulolu ja tagasiside teenustega - Noored liidrid, kuidas kaasata - Ümarlauad noorte arvamuse välja toomiseks - Noorte hääl välja ja kuuldavaks - Märka noort <p>Rahvusvaheline noorsootöö</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ei ole järjepidev <p>Mobiilne noorsootöö</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suve ANK - Liikuv noorsootöö
<p>VÕIMALUSED (välis)</p> <ul style="list-style-type: none"> - KOV juhtide väärtused noorsootöö osas - Rahastus KOV poolt - Tallinna lähedus (juhendajate leidmine) - Infrastruktuur (noorte kaasamine turismi, pärimuskultuuri edasi andmise (mõisad, rannakülad) 	<p>OHUD (välis)</p> <ul style="list-style-type: none"> - KOV juhtide negatiivsed hoiakud noorsootöö osas - KOV rahastuse vähenemine - Ostujõu langus/tõus - Transport (koolibussist sõltumine, hajaasustus) - Noorte kokkusaamise koha puudumine - Noor kui teenuse tarbija hoiakud
<p>OLUKORD PRAEGU</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omaalgatus madal - Ettevõtlikkus nõrk - Omaalgatuse tunnustamine nõrk - Noorte arvamus ei ole nähtaval - Avatud noorsootöö ei ole kaasaegne ja mitmekesine - Koostöö noorsootöö valdkonnas nõrk - Info ei ole süsteemne, ei jõua sihtgrupini ja sihtgrupilt tagasi 	

Lisa 4 KTG (Kuusalu, Loksa, Vihula) Visioon ja Strateegilised eesmärgid

VISIOON

Tegus, ettevõtlik noor väärtustatud noorsootöö jõul.

STRATEEGILISED EESMÄRGID

1. Tegus, ettevõtlik noor

Märksõnad: Omaalgatus madal, vähe projekte, julguse puudus oma arvamus välja öelda, kogemusi omaalgatuseks pole, mentoreid, kes toetavad omaalgatust pole, noored ei oska teisi noori kaasata, osaluskogude aktiivsuse tõstmine, noorte arvamise nähtavaks toomine. Noorte kaasamine otsustusprotsessi ja kogukonda. Noorte liidrite arendamine, ettevõtlikkuse arendamine, töömalev, õpilasfirmad. Omaalgatuse tunnustamine.

2. Tänapäevane ja mitmekesine noorsootöö

Märksõnad: Suve ANK, liikuv noorsootöö. Tervisliku eluviisi toetamine, sporditingimuste parandamine. Tegevused koolikesksed, 13- ringid, huviringid sõltuvad koolibussi liikumisest, LTT ringid (puuduvad juhendajad või vahendid), jalgpall. Ringide tegevus sõltub õpetaja pädevusest. Kaasaegsed tingimused huvitegevuseks.

3. Toimiv koostöövõrgustik

Märksõnad: rahvusvaheline noorsootöö ei ole järjepidev, koostöö ettevõtjatega vähene. KOV-i noorsootöös võrgustikutöö nõrk, koostöö sihtgrupiga vähene (lapsevanem, kool, MTÜd), KOV-is noorsootöö koordinaator puudub. Piirkonnas noorsootöös koostöö vähene. Koostöö noortega ja koostöö noorte vahel piirkonnas (kakskeelsus)- Noorte omavahelised arutelud (ümarlauad). Koostöö mitteformaalse tunnustamise osas kooliga.

4. Nähtav ja väärtustatud noorsootöö

Märksõnad: Info leviku parandamine (info süsteemsus, üleküllus, info ette mitte tagantjärgi), noorte vajadused, rahulolu ja tagasiside. Märka noort ja tema vajadusi. Noorelt noorele kaasamine, Noorsootöö väärtustamine ja nähtavus.